

II. ЕЛЕКТРОННИ СЪОБЩИТЕЛНИ МРЕЖИ И УСЛУГИ	21
1. Гласови телефонни услуги	21
1.1. Фиксирани гласови телефонни услуги	22
1.2. Мобилни гласови телефонни услуги	27
1.3. Гласови услуги с негеографски номера с национален код за достъп от типа 099x, предоставяни чрез мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA) с ползване на радиочестотен спектър	32
2. Услуги по предоставяне на линии под наем	33
2.1. Участници на пазара	33
2.2. Обем на пазара и пазарни дялове	34
3. Пренос на данни и достъп до Интернет	38
4. Услуги за пренос и и/или разпространение на радио- и/или телевизионни програми	41
4.1. Структура на пазарен сегмент „Услуги за пренос и/или разпространение на радио- и/или телевизионни програми“	41
4.2. Разпространение на радио- и телевизионни програми на дребно	42
4.3. Наземен радиорелеен пренос и наземно радиоразпръскване	49
4.4. Предоставяне на пренос/разпространение на радио- и/или телевизионни програми и IPTV на едро	51
5. Пакетни услуги	53
6. Предоставяне на универсална услуга	58
6.1. Възлагане на универсалната услуга	58
6.2. Предоставяне на универсалната услуга на територията на цялата страна	59
6.3. Съвързване в определено местоположение към обществената телефонна мрежа и достъп до обществени телефонни услуги	60
6.4. Обществени телефонни апарати с определено качество, които осигуряват провеждане на безплатни повиквания към спешни номера	61
6.5. Телефонен указател, справочни услуги	62
6.6. Достъпност на цените на универсалната услуга	62
6.7. Качество при предоставяне на универсална услуга	63
6.8. Жалби и удовлетворяване на жалбите	64
6.9. Компенсиране на нетни разходи от предоставяне на универсална услуга	65
6.10. Перспективи за развитието на универсалната услуга	66

II. ЕЛЕКТРОННИ СЪОБЩИТЕЛНИ МРЕЖИ И УСЛУГИ

1. Гласови телефонни услуги

През 2011 г. обемът на пазарен сегмент „Гласови телефонни услуги“ възлиза на 2,062 млрд. лв., което представлява спад с 11,2% в сравнение с приходите, реализирани през предходната година.

В таблица 2 е публикувана информация за броя на предприятията, предоставяли през 2011 г. услуги на този пазарен сегмент, броя на техните абонати/постове, ползвали гласови телефонни услуги, както и приходите от предоставените услуги.

Таблица 2

Брой предприятия, брой абонати/постове и приходи по вид на предоставяните гласови телефонни услуги през 2011 г.

Наименование на услугата	Брой предприятия, предоставящи услугата през 2011 г.	Брой абонати/постове към 31.12.2011 г.		Приходи (в млн. лв. без ДДС) ²
		Общо ¹	в т.ч. абонати на пакетни услуги	
1. Фиксирана гласова телефонна услуга³	///	///	///	321,109
1.1. Фиксирана гласова услуга чрез номера от ННП и услугата "избор на оператор"	22	2 292 934*	630 944	318,233
1.2. Телефонни услуги чрез обществени телефони	3	11 355**	///	2,875
2. Мобилна гласова телефонна услуга чрез номера от ННП	3	10 475 083	1 129 928	1 734,082
3. Други гласови услуги⁴	28	///	///	6,778
Общо		///	///	2 061,969

¹ Вкл. абонати на пакетни услуги

² Без приходи от пакетни услуги

³ Две от предприятията, предоставящи фиксирана гласова телефонна услуга чрез географски номера, предоставят и телефонни услуги чрез обществени телефони

⁴ Вкл. гласова услуга чрез номера с национален код за достъп от типа "99x", VoIP и други услуги, свързани с предоставянето на гласова телефонна услуга

*Брой постове на абонати на фиксирана телефонна услуга

**Брой обществени телефони и кабинки

Източник: Данни, подадени в КРС

През 2011 г. броят на предприятията, които предоставят мобилна гласова телефонна услуга остава непроменен. Намаление се отчита при броя на предприятията, подали информация, че са предоставяли през годината телефонни услуги чрез обществени телефони, който през 2010 г. възлиза на 6 предприятия и при броя на предприятията, предоставящи други гласови услуги – от 29 през предходната година на 28 през 2011 г. Общият брой на предприятията, които са декларирали дейност по предоставянето на фиксирана телефонна услуга нараства с едно.

Фигура 13 представя разпределението на приходите на отделните услуги в обема на сегмента.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 13

Както е видно от данните, представени в графиката, най-голям е делът на приходите от мобилна гласова услуга (84,1%), следван от приходите от фиксирана гласова услуга чрез номера от ННП и услугата „избор на оператор“ с 15,4%. Делът на приходите от обществени телефони и други гласови услуги остава непроменен в сравнение с предходната година, като намалението на приходите от телефонни услуги чрез обществени телефони се компенсират от увеличението на приходите от други гласови услуги.

1.1. Фиксирани гласови телефонни услуги

1.1.1. Участници на пазара на фиксирана гласова телефонна услуга

Предприятията, предоставящи услугите, включени в сегмент „фиксирана гласови телефонни услуги“ най-общо могат да се разделят на две групи:

- предприятия, предоставящи фиксирана телефонна услуга и достъп до обществена телефонна услуга чрез услугата „избор на оператор“ – дейността се осъществява при разрешителен режим, чрез ползването на индивидуално определен ограничен ресурс;
- предприятия, предоставящи достъп до обществена телефонна услуга чрез обществени телефони – дейността се осъществява при уведомителен режим.

По отношение на първата група предприятия, следва да се отбележи, че през 2011 г. КРС издаде разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – номера за осъществяване на обществени електронни съобщения чрез обществена електронна съобщителна мрежа и предоставяне на фиксирана телефонна услуга на девет предприятия, като на едно от тях – „НЕТУЪРКС – БЪЛГАРИЯ“ ЕООД е издадено и разрешение за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – номера за осъществяване на обществени електронни съобщения чрез обществена електронна съобщителна мрежа за предоставяне на услугата достъп до обществена телефонна услуга чрез услугата „избор на оператор“. В таблицата по-долу е приложен списък на всички предприятия, които са били оторизирани да осъществяват дейност, като са отбелязани тези, които са осъществявали дейност през 2011 г.

Таблица 3

Предприятия, оторизирани и осъществяващи дейност по предоставяне на обществена гласова телефонна услуга чрез фиксирана мрежа и/или достъп до обществена гласова телефонна услуга чрез услугата "избор на оператор" през 2011 г.

Наименование на предприятието	обществена гласова телефонна услуга чрез фиксирана мрежа		достъп до обществена гласова телефонна услуга чрез услугата "избор на оператор"	
	оторизирани	действащи	оторизирани	действащи
Общ брой:	34	21	9	5
"АЙ ТИ ДИ НЕТУЪРК" АД	√	√		
"БЛИЗУ МЕДИА ЕНД БРОУДБЕНД" ЕАД	√	√		
"БТК НЕТ" ЕООД			√	√
"БУЛСАТКОМ" АД	√			
"БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ" АД	√	√		
"БЪЛГАРСКИ ТЕЛЕКОМ И ТЕЛЕВИЗИЯ" АД	√			
"ВАРНА НЕТ" ООД	√	√		
"ВЕСТИТЕЛ БГ" АД	√	√	√	
"ВИМОБАЙЛ" АД	√			
ВОКСБОУН ЕС ЕЙ (VOXBONE S.A./N.V.)*	√	√		
"ГЛОБЪЛ КОМЮНИКЕЙШЪН НЕТ" АД	√	√		
"ГОЛД ТЕЛЕКОМ БЪЛГАРИЯ" АД	√	√	√	√
"ЕСКОМ" ООД	√			
"ИЗТОЧНА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ" АД	√	√	√	√
"ИНТЕРБИЛД" ООД	√	√		
"ИНТЕРУУТ БЪЛГАРИЯ" ЕАД	√	√		
"ИНФОХЕЛП" ЕООД	√			
"ИП ЛЪРЛД КОМЮНИКЕЙШЪНС" ЕООД	√			
"КАБЕЛ САТ-ЗАПАД" ООД	√			
"КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ" ЕАД	√	√	√	
"МОБИТЕЛ" ЕАД	√	√		
"НЕКСКОМ-БЪЛГАРИЯ" ЕАД**	√		√	
"НЕТ 1" ЕООД	√			
"НЕТ ИС САТ" ООД	√	√		
"НЕТ-КЪНЕКТ ИНТЕРНЕТ" ЕООД*	√	√		
"НЕТУЪРКС-БЪЛГАРИЯ" ЕООД**	√		√	
"НЕТФИНТИ" ЕООД	√	√		
"ОРБИТЕЛ" ЕАД	√	√	√	√
"СКАТ ТВ" ООД	√	√		
"СПЕКТЪР НЕТ" ЕАД	√	√	√	√
"ТЕКСБРИДЖ ТЕЛЕКОМ СЪРВИСИЗ" ЕООД	√			
"ТЕЛЕДАТА" АД	√			
"ТЕЛЕКАБЕЛ" АД	√			
"ТЕЛЕКОМ 1" ООД	√	√		
"ТЕРА КОМЮНИКЕЙШЪНС" АД*	√	√		

* През 2011 г. "ВОКСБОУН ЕС ЕЙ", "НЕТ-КЪНЕКТ ИНТЕРНЕТ" ЕООД и "ТЕРА КОМЮНИКЕЙШЪНС" АД не са предоставяли достъп на крайни потребители до фиксирана телефонна услуга чрез географски номера от ННП

** "НЕКСКОМ-БЪЛГАРИЯ" ЕАД и "НЕТУЪРКС-БЪЛГАРИЯ" ЕООД не са предоставили информация относно дейността си през 2011 г. към момента на изготвяне на годишния доклад.

Забележка: Таблицата не съдържа информация за предприятието „Транс Телеком“ АД, тъй като през 2011 г., с Решения № 331/31.03.2011 и № 814/18.08.2011 г. КРС отне разрешенията на предприятието за предоставяне на обществена телефонна услуга чрез географски номера и достъп до обществена телефонна услуга чрез услугата „избор на оператор“.

Източник: Публичен регистър на КРС и данни, подадени в КРС

Видно от таблица 3, общо 22 предприятия са декларирали, че са осъществявали дейност по предоставянето на обществена гласова телефонна услуга чрез фиксирана мрежа и/или достъп до обществена гласова телефонна услуга чрез услугата „избор на оператор“ през 2011 г.

Към края на годината общият брой на предприятията, заявили намеренията си да

предоставят обществени телефонни услуги чрез обществени телефони, възлиза на 15. От тях само три предприятия са декларирали в КРС, че осъществяват дейност по предоставяне на услугата. В това число е и БТК, която предоставя услугата „достъп до обществени телефонни услуги чрез обществени телефони“ като част от задължението за предоставяне на универсална услуга.

1.1.2. Изменение на сегмента „фиксирана гласова телефонна услуга”

Общите приходи от предоставяне на фиксирана телефонна услуга¹, достъп до обществени телефонни услуги чрез услугата „избор на оператор” и достъп до обществени телефонни услуги чрез обществени телефони и телефонни кабинки през 2011 г. възлизат на 321,1 млн. лв. За поредна година е отчетен спад в общия обем на реализираните приходи, но намалението през 2011 г. в сравнение с 2010 г. възлиза на 15,8%, което е с 10 процентни пункта по-малко от намалението през 2010 г. спрямо 2009 г.

Общият изходящ трафик (измерен в минути), генериран от абонатите² при осъществяването на национални (селищни и междуселищни повиквания, повиквания към мобилни наземни мрежи, към мрежи за широкополосен безжичен достъп и към негеографски номера) и международни повиквания също намалява, като през 2011 г. спадът е с 9,5% в сравнение с предходната година.

За поредна година данните за дейността по предоставяне на обществена телефонна услуга чрез фиксирана мрежа и чрез услугата „избор на оператор” сочат, че използването на тази услуга от абонатите на фиксирана телефонна услуга е ограничено. Обемът на трафика, реализиран чрез използването на услугата „избор на оператор” през 2011 г. намалява двойно спрямо този през 2010 г. и неговият дял в общия обем на телефонния трафик, реализиран от абонатите на фиксирана телефонна услуга, не достига 0,5%.

Пазарният дял на историческото предприятие, изчислен на база приходи³ от предоставяне на обществена фиксирана телефонна услуга чрез фиксирана мрежа и услугата „избор на оператор” за 2011 г., възлиза на 91,4% при 93,9% през 2010 г.

1.1.3. Фиксирани телефонни постове

По данни, подадени в КРС, 18 от представените в таблица 3 предприятия предоставят достъп на крайни потребители до фиксирана телефонна услуга чрез географски номера от ННП през 2011 г., като 4 от тях предлагат и достъп до обществена телефонна услуга чрез услугата „избор на оператор”. Едно предприятие („БТК НЕТ” ЕООД) предлага достъп до обществена телефонна услуга само чрез услугата „избор на оператор”.

Общият брой на фиксираните телефонни постове в България през 2011 г. регистрира ръст от 6% спрямо 2010 г., който се дължи на увеличението брой на фиксираните телефонни постове на абонати на алтернативните предприятия (фиг. 14). Фиксираните телефонни постове на абонати на историческото предприятие са намалели с 10% за едногодишния период, като пазарният дял на предприятието, изчислен на база този показател, възлиза на 68,1%.

¹ Не са включени приходите от инсталационни такси и месечни абонаменти от пакетни услуги, включващи фиксирани телефонни услуги.

² Включва трафика, генериран от абонати на фиксирана телефонна услуга, вкл. услугата „избор на оператор”, както и трафика от повиквания от обществени телефони.

³ Използвани са приходите от предоставяне на достъп до фиксирана телефонна услуга (без приходите за месечен абонамент от пакетни услуги, включващи фиксирана телефонна услуга), трафични и други приходи от абонати на дребно, приходите от услуги на едро при взаимно свързване, като са взети предвид приходите, реализирани от предоставяне на услугата „международен транзит” след приспадане на разходите за терминиране на трафика.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 14

Нарасналият брой фиксирани телефонни постове през последните две години се дължи на увеличението на броя на фиксираните телефонни постове с достъп чрез мобилни мрежи и на все по-широкото разпространение на пакетни услуги сред потребителите. Абонатите на пакетни услуги, включващи фиксирана телефонна услуга, са се увеличили с над 60% в края на 2011 г. в сравнение с края на 2010 г.

По данни на предприятията, броят на абонатите на услугата „избор на оператор“ намалява и през 2011 г. Към края на годината делът на абонатите, ползващи услугата в общия брой абонати на фиксирана телефонна услуга е незначителен – 0,1%.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 15

Стойностите на показателите „фиксирана телефонна плътност по домакинства” и „фиксирана телефонна плътност по население” са изчислени като съотношения, съответно между броя на активните телефонни постове на домашни абонати и броя на домакинствата в страната, и между общия брой на активните телефонни постове и броя на населението на страната към 31 декември на съответната година⁴. Видно от фигура 15 и при двата показателя се отчита нарастване, съответно с 3 процентни пункта и с 2 процентни пункта, през 2011 г. в сравнение с 2010 г.

1.1.4. Обществени телефони

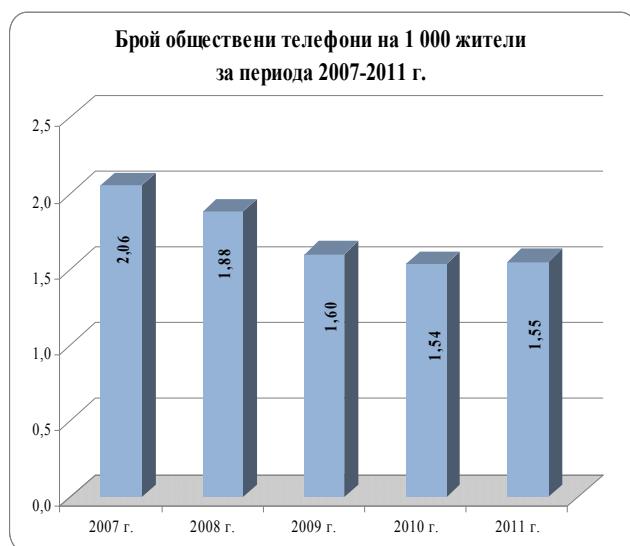
Броят на обществените телефони и телефонните кабинки възлиза на 11 355 към 31.12.2011 г., което е с 1,7% по-малко в сравнение с края на предходната година (фиг. 16).

⁴ Данните относно броя на домакинствата и населението са с източник НСИ. За броя на домакинствата към края на 2010 г. и 2011 г. са използвани окончателните резултати от преброяване на населението през февруари 2011 г.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 16

Фиг. 17

Видно от фигура 17, стойността на показателя „брой на обществените телефони на 1000 жители“ за България не се изменя съществено в периода 2010 – 2011 г.

1.2. Мобилни гласови телефонни услуги

1.2.1. Участници на пазара

Към края на 2011 г. три предприятия реално предоставят на българския пазар мобилни гласови телефонни услуги чрез мрежи, работещи в обхвати 900 MHz, 1800 MHz и 2 GHz – „МОБИЛТЕЛ“ ЕАД, „КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ“ ЕАД и БТК.

1.2.2. Покритие на мрежите

В таблицата по-долу е представена информация за покритието към 31.12.2011 г. на мобилните наземни мрежи, работещи в обхвати 900 MHz, 1800 MHz и 2 GHz.

Таблица 4

предприятие	„Мобилтел“ ЕАД		„Космо България Мобайл“ ЕАД		БТК	
	GSM	UMTS	GSM	UMTS	GSM	UMTS
покрытие территория	99,25%	89,50%	99,25%	72,17%	98,18%	87,00%
покрытие население	99,99%	97,64%	99,98%	92,95%	99,99%	97,81%

Източник: Данни, подадени в КРС

През 2011 г. мобилните предприятия продължиха да инвестират в мрежите си по стандарт UMTS, които покриват вече над 90% от населението на страната. Към края на годината БТК е предприятието с най-голямо покритие по население на мобилната мрежа по стандарт UMTS, докато по стандарт GSM и трите предприятия имат почти еднакво покритие. От друга страна, за едногодишен период, най-голям ръст на UMTS покритието по територия бележи „МОБИЛТЕЛ“ ЕАД (34 пункта), следван от „КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ“ ЕАД (12 пункта) и БТК (10 пункта).

1.2.3. Развитие на пазара на мобилни гласови телефонни услуги

Динамика и развитие на пазара

Общите приходи от предоставяне на мобилни телефонни услуги отново бележат спад: за разглеждания период те са намалели с 10,5%, като към края на 2011 г. възлизат на 1,734 млрд. лв.⁵

Отчетеният спад в приходите на мобилните предприятия е следствие както на по-неблагоприятната икономическа конюнктура през последните години (характеризираща се със забавяне на икономическия растеж и ограничаване на разходите на бизнеса), така и на дългосрочни ефекти като насищането на традиционните пазари на гласови услуги и навлизането им в етапа на зрялост.

През 2011 г. се отчита нарастване на броя на потребителите на мобилни телефонни услуги. В края на годината броят на активните SIM карти с възможност за ползване на гласови услуги е 10 475 083⁶ или с 2,7% повече спрямо края на 2010 г. (фиг. 18)

Фиг. 18

Забележка: Във връзка с публикувани окончателни данни за броя на населението в края на 2010 г и в края на 2011 г от НСИ⁷, е направено преизчисление на показателя проникване на мобилни гласови услуги по население за 2010 г. сравнено с данните, публикувани в Годишен доклад на КРС за 2010 г..

Източник: Данни, подадени в КРС

През 2011 г. в резултат от нарастването в абсолютно изражение на потребителите на мобилни телефонни услуги, показателят мобилна телефонна плътност също бележи нарастване от 7 процентни пункта спрямо 2010 г., достигайки 143%.

⁵ Включва приходи от мобилни гласови телефонни услуги и допълнителни услуги, свързани с мобилната гласова услуга (като SMS, MMS, видеоразговори, справочно-информационни услуги и др.) с изключение на приходите от месечни абонаменти за мобилна телефонна услуга, предоставяна в пакет с други електронни съобщителни услуги.

⁶ Включва брой активни SIM карти с възможност за ползване на гласови услуги и при срок на валидност за предплатените карти 12 месеца. Не са включени картите за пренос на данни без възможност за осъществяване на гласови телефонни повиквания.

⁷ http://www.nsi.bg/ORPDOCS/Pop_6.1.1_Pop_DR.xls

Съотношение между потребители на предплатени услуги и абонати по договор

Абонатите по договор у нас продължават да растат за сметка на потребителите на предплатени услуги, чиито дял в общия брой потребители на мобилни гласови услуги намалява до 37% в края на 2011 г.

Фиг. 19

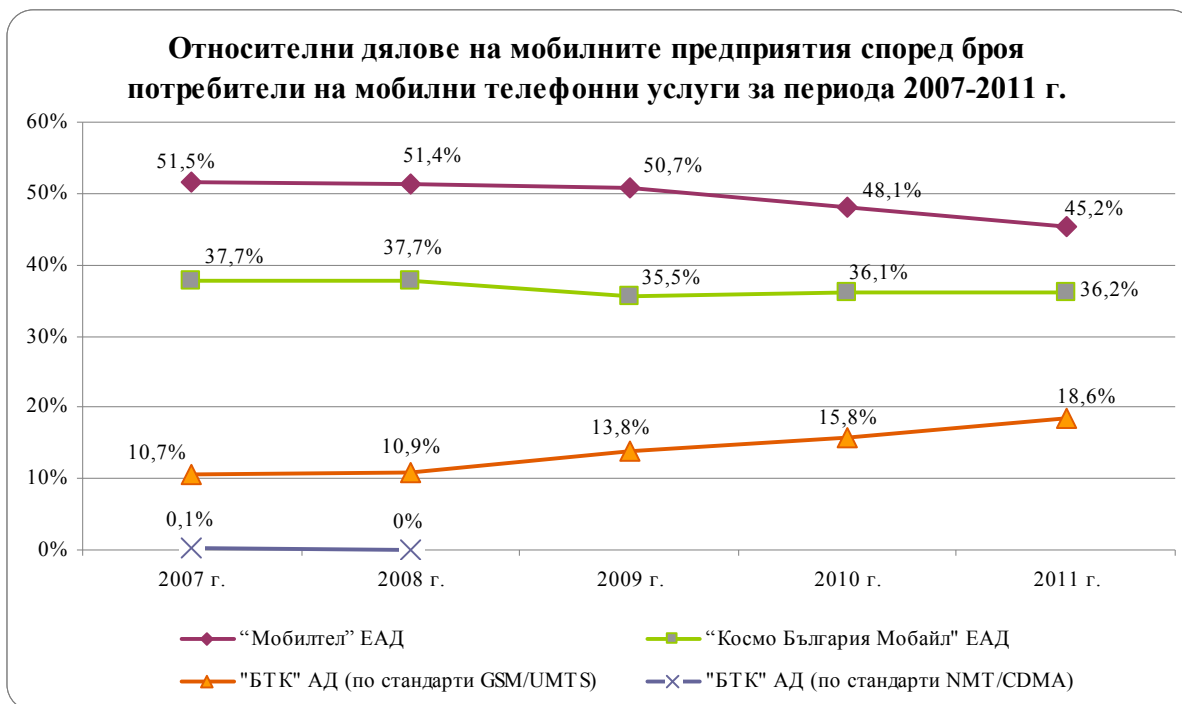
Забележка: Данните за 2010 г. и 2011 г. не отчитат картите за услуги за мобилен пренос на данни, от които не могат да бъдат осъществявани гласови телефонни повиквания. Съотношенията за предходните години са изчислени на база на данните за всички карти, поради липса на съпоставима информация.

Източник: Данни, подадени в КРС

Следва да се отбележи, че се запазва тренда от предходната година, като отново почти половината (49,8%) от активираните през годината нови абонати са по договор. Същевременно, значително се е увеличил броят на деактивирани предплатени карти. Този факт се обяснява, от една страна, с влязлото в сила в началото на 2010 г. изискване за задължителна регистрация на предплатените карти, а от друга - с по-изгодните условия, предлагани при сключване на договор, в т.ч. по-ниски цени за разговори и множество промоционални оферти с включени безплатни минути и крайни устройства.

Относителни дялове

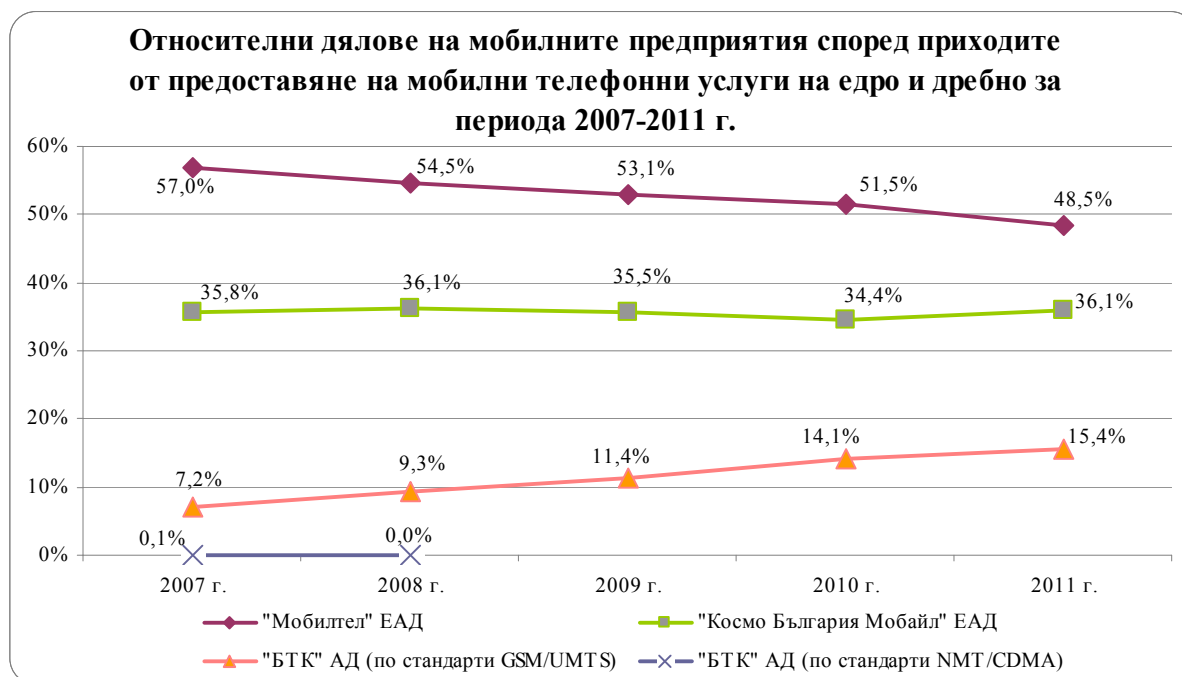
Изменението на относителните дялове на предприятията, изчислени както според броя на абонатите, така и според приходите от предоставяне на мобилни телефонни услуги за периода 2007-2011 г., е представено, съответно, на фигура 20 и фигура 21.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 20

При разглеждане на относителните дялове, изчислени според броя на абонатите⁸, прави впечатление, че делът на БТК нараства за едногодишен период с почти 3 процентни пункта, най-вече за сметка на „МОБИЛТЕЛ“ ЕАД.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 21

При относителните дялове на база приходи⁹ отново се наблюдава преразпределение

⁸ Пазарните дялове са изчислени на база на броя активни SIM карти с възможност за осъществяване на гласови повиквания към края на съответната година.

⁹ Пазарните дялове са изчислени на база на приходите от мобилни гласови услуги и допълнителни услуги, свързани с мобилната гласова услуга (като SMS, MMS, видеоразговори, справочно-информационни услуги и др.). В данните за 2010 и 2011 г. не са включени приходите от месечни абонamenti за мобилна телефонна услуга, предоставяна в пакет с други електронни съобщителни услуги.

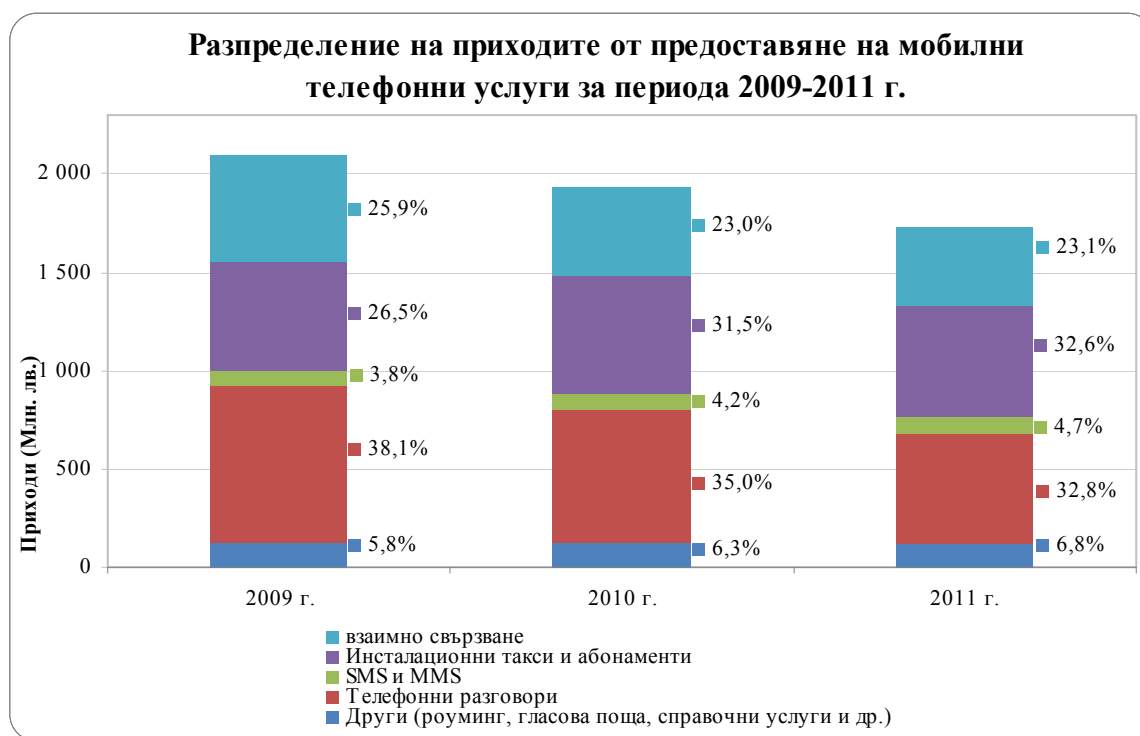
на паричните постъпления от предоставяне на мобилни гласови телефонни услуги. В рамките на една година пазарният дял на най-голямото предприятие намалява с 3 процентни пункта, докато на другите две предприятия - „КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ” ЕАД нараства с 1,7 процентни пункта, а на БТК се е увеличил с 1,3 процентни пункта.

Предприятия със значително въздействие върху пазара

С решение № 236/17.03.2009 г. КРС определи „МОБИЛТЕЛ” ЕАД, „КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ” ЕАД и БТК за предприятия със значително въздействие върху пазара на едро за терминиране на гласови повиквания в собствените им мобилни мрежи. В съответствие с приетия от КРС график, цените за терминиране на повиквания през 2011 г. в мрежите на трите предприятия бяха съгласно последната стъпка от графика за поетапно намаление – 0,13 лв. (в часове на силен трафик) и 0,11 лв. (в часове на слаб трафик). През второто полугодие на 2011 г. КРС стартира втори кръг на определяне, анализ и оценка на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи.

1.2.4. Разпределение на приходите от услуги, предоставяни чрез мобилни мрежи, работещи в обхвати 900 MHz, 1800 MHz и 2 GHz

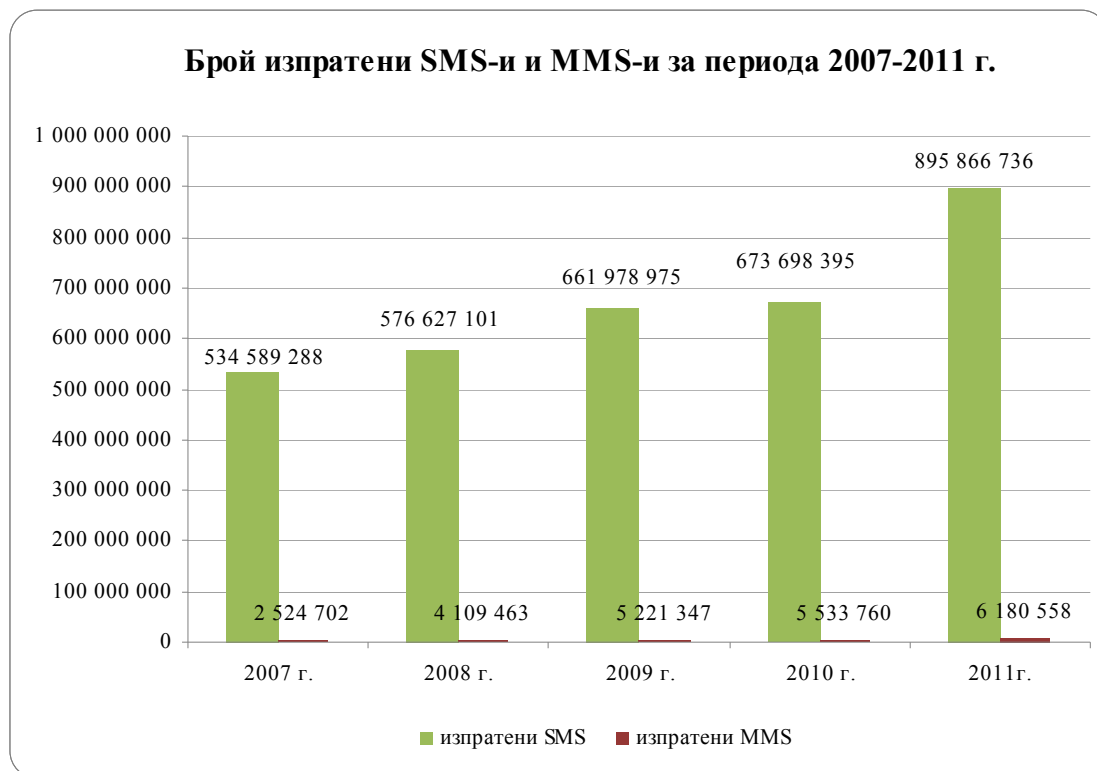
Видно от представената на фиг. 22 информация, основен източник на приходи за предприятията все още остава гласовата телефония, която формира около 32,8% от общата сума на приходите от мобилни услуги.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 22

Следва, обаче, да бъде отчетено, че реално делът на гласовите услуги е още по-висок, предвид факта, че приходите от включените в тарифните планове минути за разговори са отчетени като месечен абонамент – през 2011 г. те са нараснали с 1 процентен пункт спрямо 2010 г. и представляват 32,6% от общите приходи. Делът на допълнителните услуги, свързани с предоставянето на телефонната услуга, остава стабилен.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 23

Данните на фиг. 23 сочат, че през 2011 г. общият брой на изпратени мултимедийни съобщения (MMS) се е увеличил с 12% спрямо 2010 г., а изпратените кратки текстови съобщения (SMS) са с почти 33% повече спрямо предходната година.

Перспективи за развитие

Бъдещото развитие на сегмента на мобилните телефонни услуги в много по-голяма степен ще е насочено към преразпределение на настоящите абонати и в по-незначителна степен към привличане на нови.

От въвеждането на услугата „преносимост на номерата“ (април 2008 г.) до края на 2011 г. са пренесени 247 910 номера, като почти 47% от тях са пренесени през последната година. Все още абонатите, възползвали се от услугата „преносимост на номерата“, представляват много малка част от общия брой на абонатите на мобилни гласови услуги - около 2,4%, което е едва с около 1 процентен пункт повече спрямо края на 2010 г.

Перспективите за развитие на мобилните гласови услуги са свързани със:

- запазване и засилване на тенденцията все повече потребителите на гласови телефонни услуги да се отказват от фиксираните услуги и да ги заменят с мобилни;
- намаляване на средномесечния потребителски разход за мобилни телефонни услуги;
- предлагане на множество промоции, свързани с отстъпки от месечните абонаментни цени, включване на допълнителни минути за изходящи разговори и други;
- увеличаване на потреблението на мобилни телефонни услуги, предлагани в пакет с други електронни съобщителни услуги, вследствие на навлизането на мобилните оператори в нови сегменти от пазара;
- промяна в структурата на мобилния пазар като цяло – за крайните потребители от все по-голямо значение са услугите за достъп до интернет, съдържание и др., отчитайки и ръста при продажбите на смартфони.

1.3. Гласови услуги с негеографски номера с национален код за достъп от типа 099х, предоставяни чрез мрежи за широколентов безжичен достъп (BWA) с ползване на радиочестотен спектър

Гласовите услуги, предоставяни чрез мрежи за широколентов безжичен достъп и през 2011 г. продължиха с трудното си развитие.

Към 31.12.2011 г. разрешения за изграждане на електронни съобщителни мрежи за ширококолов безжичен достъп (BWA) притежават три предприятия: „МАКС ТЕЛЕКОМ“ ООД, „НЕКСКОМ БЪЛГАРИЯ“ ЕАД, и „КЕРИЪР БГ“ АД, от които търговска дейност осъществяват „МАКС ТЕЛЕКОМ“ ООД чрез предоставяне на гласови услуги с негеографски номера с национален код за достъп от типа 099x и „НЕКСКОМ БЪЛГАРИЯ“ ЕАД чрез услуги с географски номера.

През 2011 г., след обявяване на дружеството в несъстоятелност и поради системното неплащане на дължимите такси, с Решение № 814/18.08.2011 г. КРС отне разрешението за изграждане на електронни съобщителни мрежи за ширококолов безжичен достъп, издадено на „ТРАНС ТЕЛЕКОМ“ АД.

Мрежите за ширококолов безжичен достъп (BWA) позволяват предоставяне на гласови телефонни услуги с географски и негеографски номера и услуги за безжичен ширококолов достъп до интернет. Към 31.12.2011 г. абонатите на гласови услуги с номера 099x регистрират увеличение от близо 57% и представляват 0,01% от общия брой абонати на гласови услуги в края на годината.

През 2011 г. в общите приходи от предоставянето на гласови услуги чрез мрежи за ширококолов безжичен достъп (BWA) с ползване на радиочестотен спектър е отчетен спад от 45,14%, като делът на тези приходи представлява едва 0,08% от обема на пазара на електронни съобщения в България.

Следва да се отбележи, че както през предходната 2010 г., така и през 2011 г. основната част от реализираните приходи са от услуги на едро (около 98%) и най-вече от транзит на входящи международни повиквания.

През 2011 г. приходите от услуги на дребно отбелязват спад от 19,34% спрямо предходната година, като това изменение е в резултат най-вече от намалението на минутите изходящ трафик, генериран от абонатите, осъществявали повиквания чрез негеографски номера с национален код за достъп от типа 099x.

Необходимостта от значителни по размер инвестиции за развитието на мрежата (изграждане на достатъчен брой базови станции, които да позволяват предлагането на услуги като глас и достъп до интернет), както и високата цена на крайните потребителски устройства в условията на финансова криза, са сред причините за негативно влияние върху развитието на мрежите за ширококолов безжичен достъп (BWA) в България и особено върху гласовата услуга.

2. Услуги по предоставяне на линии под наем

2.1. Участници на пазара

Към 31.12.2011 г. общо 50 предприятия са уведомили КРС, че възнамеряват да предлагат услугата „линии под наем“, включително „международни линии под наем“. През 2011 г. 9 нови предприятия са уведомили комисията, че ще започнат да предоставят тази услуга, докато документи за прекратяване на тази дейност са подадени от 3 предприятия.

Според данните, подадени в КРС, през 2011 г. 20 предприятия са били активни на пазарния сегмент на линии под наем, от които 10 са предоставяли услугата както на дребно, така и на едро (табл. 5).

Таблица 5

Предприятия, осъществявали дейност по предоставяне на услугата "линии под наем" в периода 2009 - 2011 г.

Предприятия, осъществявали дейност по предоставяне на услугата "линии под наем" в периода 2009 - 2011 г.						
Предприятие	2009 г.		2010 г.		2011 г.	
	на едро	на дребно	на едро	на дребно	на едро	на дребно
"АЙ ТИ ДИ НЕТУЪРК" АД					✓	✓
"БЛИЗУ МЕДИА ЕНД БРОУДБЕНД" ЕАД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
"БУЛГАРТЕЛ" ЕАД	✓		✓		✓	
"БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ" АД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
"ВАРНА ЛАН" ООД			✓		✓	
"ВЕСТИТЕЛ БГ" АД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
"ГЛОБЪЛ КОМЮНИКЕЙШЪН НЕТ" АД	✓		✓	✓	✓	✓
"ЕН БИ АЙ СИСТЕМИ" ООД			✓		✓	
"ИНВИТЕЛ ИНТЪРНЕТЪНЪЛ БЪЛГАРИЯ" ЕООД	✓		✓		✓	
"ИНТЕРБИЛД" ООД		✓				
"КОСМО БЪЛГАРИЯ МОБАЙЛ" ЕАД	✓	✓		✓		✓
"МОБИЛТЕЛ" ЕАД	✓		✓	✓	✓	✓
"НЕТГАРД" ООД		✓				
"НЕТЕРА" ЕООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
"НЕТСТАР ТЕЛЕКОМ"				✓		
"НЕТУОРКС - БЪЛГАРИЯ" ООД	✓		✓			
"НОВАТЕЛ" ЕООД	✓		✓		✓	
"ПЛАДИ КОМПЮТЪРС" ООД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
"РАКОМ" АД	✓		✓		✓	
"СЛЪНЧЕВ БРЯГ" АД					✓	
"СОФИЯ КОМЮНИКЕЙШЪНС" ЕАД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
"СОФИЯ ОНЛАЙН" ЕООД					✓	
"СПЕКТЪР НЕТ" АД	✓	✓	✓	✓	✓	✓
"ТЕЛНЕТ" ООД					✓	
Брой активни предприятия, предоставящи линии под наем на дребно и едро	15	10	16	11	19	11
Общ брой активни предприятия:	17		18		20	

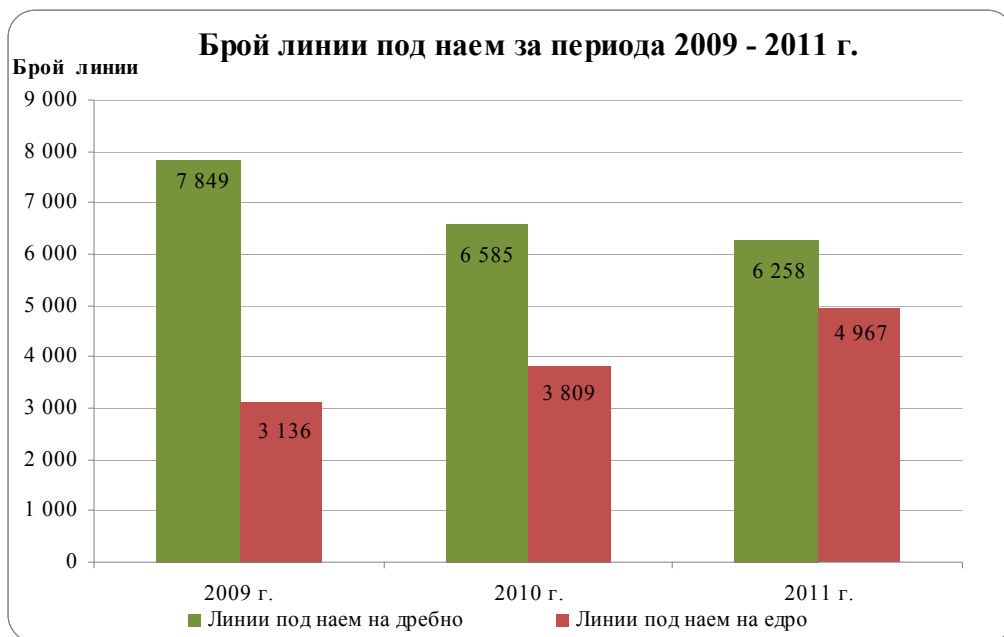
Източник: Публичен регистър на КРС и данни, подадени в КРС

2.2. Обем на пазара и пазарни дялове

Приходите от предоставяне на услугата „линии под наем“ през 2011 г. възлизат на близо 44 млн. лв., което представлява спад с около 11% спрямо 2010 г.¹⁰

Докато броят на линиите под наем на дребно през 2011 г. намалява с близо 5% спрямо 2010 г., линиите под наем на едро отбелязват ръст от 30,4% спрямо предходната година (фиг. 24).

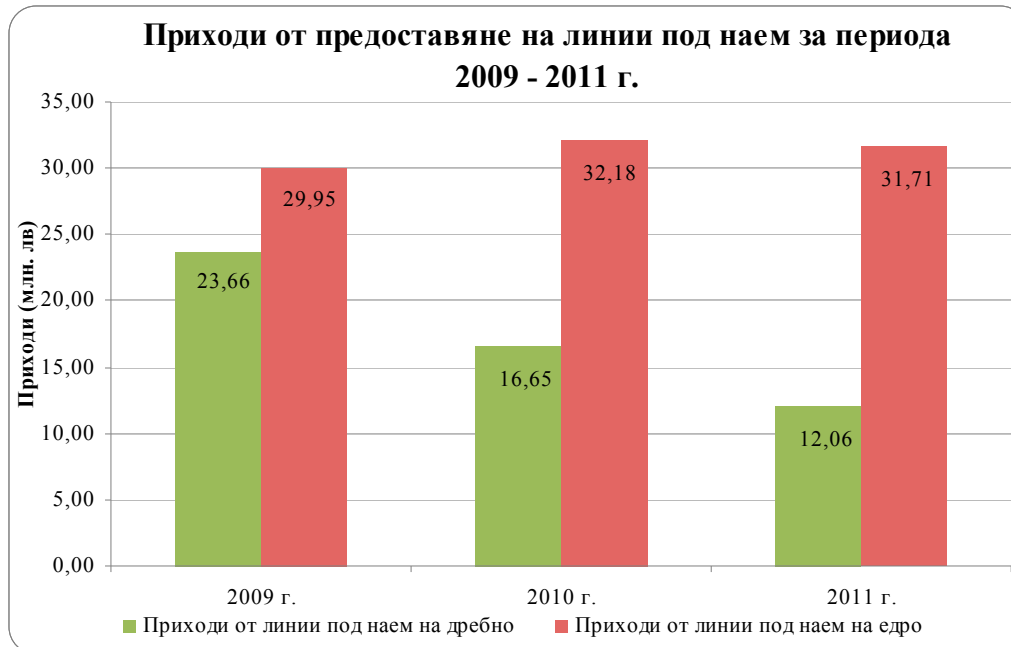
¹⁰ Съгласно въпросникът за отчет на дейността за 2011 г., предприятията, които предоставят международни линии под наем, представят приходите само от националните участъци на линиите.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 24

Въпреки че намалението в реализираните приходи от линии под наем е устойчива тенденция през последните години, то се дължи в по-голяма степен на спада на приходите от линии под наем на дребно, които през 2011 г. намаляват с 27,6% спрямо 2010 г., и в много по-малка степен на понижението в реализираните приходи от предоставяне на линии под наем на едро, което възлиза на 1,5% (фиг. 25).

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 25

Относителният дял на историческото предприятие на сегмента „линии под наем“, изчислен въз основа на реализираните приходи от дейността, продължава да намалява и през 2011 г. обхваща 55,6% от сегмента (при дял от 61,5% през 2010 г. и 70,5% през 2009 г.) – фигура 26.

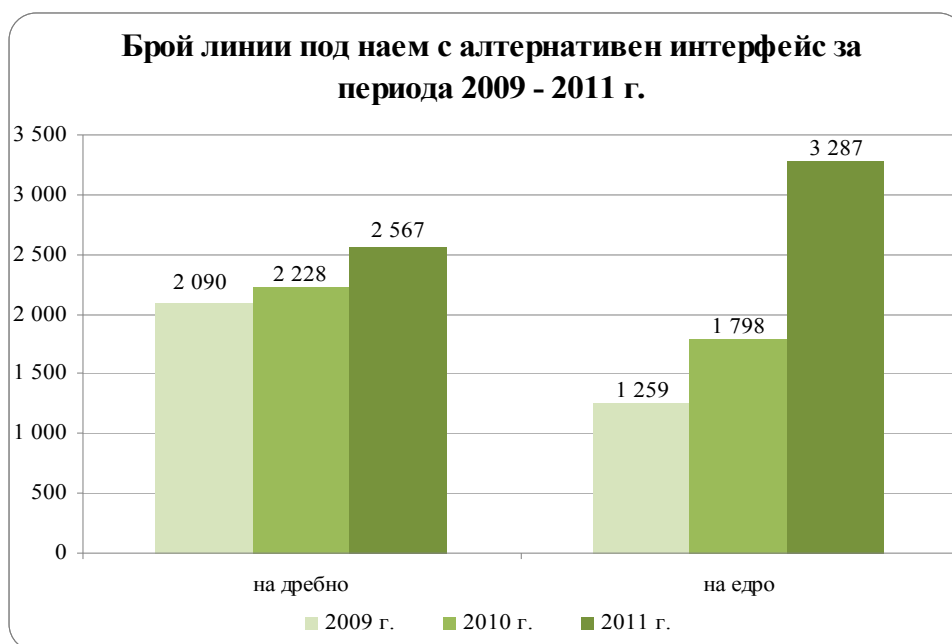
Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 26

По-малкият относителен дял на историческото предприятие през 2011 г. е налице на сегмента на дребно, като по отношение на броя предоставени линии под наем делът на БТК намалява до 59,4%, а по отношение на реализираните приходи - намалява до 85%. На сегмента на линии под наем на едро също се наблюдава известен спад в относителния дял на предприятието, където на база брой линии делът му през 2011 г. намалява на 27,4%, а на база приходи – на 44,5% (като за предходната година тези дялове са били съответно 42,7% на база брой линии и 46,9% на база приходи).

Развитието на технологиите през последните години засилва тенденцията към търсене и предлагане на алтернативни линии под наем¹¹, за сметка на традиционните (аналогови и цифрови), тъй като техническите възможности и качеството на услугите на алтернативните (Ethernet) мрежи предоставят функционални характеристики, които могат да се разгледат като алтернатива на тези на традиционните линии под наем (фиг. 27).

¹¹ Към края на 2011 г. всички алтернативни линии под наем, които са отдадени на този пазарен сегмент (на дребно и/или на едро) са с Ethernet технология.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 27

През 2011 г. броят на предоставяните алтернативни линии под наем нараства с 15,2% на дребно и с 82,8% на едро, докато броят на традиционните отбелязва спад с 15,3% на дребно и 16,5% на едро спрямо 2010 г. В резултат на миграцията към алтернативни линии под наем, приходите от традиционните намаляват значително през 2011 г. спрямо 2010 г. (с 37,5%).

Независимо от наблюдавания ръст в броя както на алтернативните линии, предоставени на дребно, така и на тези, предоставени на едро, приходите от тези линии остават на същото равнище или нарастват съвсем незначително в сравнение с 2010 г. (фиг. 28). Това може да бъде обяснено с нарастващата конкуренция, която се наблюдава на този пазарен сегмент, което оказва влияние върху равнището на цените в посока тяхното снижаване.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 28

3. Пренос на данни и достъп до интернет

Услугите за достъп до интернет и пренос на данни в страната продължават да се развиват динамично. През 2011 г. общият брой регистрирани в КРС предприятия е 917, като този на реално предоставяните услуги за достъп до интернет и пренос на данни (646), отчита ръст от 6% спрямо 2010 г.

Предприятията, активни в този сегмент предлагат услугите си по два основни начина – самостоятелно или в пакет с други електронни услуги като телевизия и глас. През 2011 г. приходите от самостоятелни услуги за достъп до интернет и пренос на данни остават почти непроменени на ниво от 316¹² млн. лв., спрямо 317 млн. лв. за предходната година. В същото време, приходите от пакети, включващи услуги за достъп до интернет са достигнали 219 млн. лв., като е отчетен ръст от 117% спрямо 2010 г.¹³

По данни, предоставени в КРС, приходите от услуги на едро (продажба на интернет капацитет, MAN свързаност, битстрийм достъп и необвързан достъп до абонатна линия) през 2011 г. възлизат на 34 млн. лв. и се повишават с 20% спрямо предходната година. В същото време, 643 предприятия са предлагали услуги, предназначени за крайни потребители (на дребно). Приходите от тези услуги възлизат на 282 млн. лв. и намаляват с 2% спрямо 2010 г.

През отминалата година потребителите на интернет в страната са се увеличили значително. Към 31.12.2011 г., общият брой на абонатите на интернет услуги (фиксиран и мобилен достъп до интернет) възлиза на 1 605 246¹⁴, което представлява ръст от 14,6% спрямо 31.12.2010 г.

Според това дали потребителите получават достъп до интернет във фиксирано положение или не, услугите се категоризират като фиксирани или мобилни. Към 31.12.2011 г. броят на абонатите на фиксиран достъп до интернет (включително услуги в пакет) достига 1 289 289, което представлява ръст от 13,5% спрямо техния брой преди година. Към 31.12.2011 г. броят на активните абонати на мобилни услуги за достъп до интернет чрез карти за данни или модем достига 315 957, което представлява увеличение от 19% спрямо предходната година.

При фиксирания достъп до интернет (включително услуги в пакет) се отчита ръст както при домашните, така и при служебните абонати. Към 31.12.2011 г. броят на домашните абонати се е повишил с 14% за едногодишен период и достига 1 130 326, а броят на служебните абонати се е увеличил с 10% до 158 963.

В края на 2011 г. проникването на фиксиран достъп до интернет сред домакинствата в страната достига 37,6%¹⁵ спрямо 33,0% в края на предходната година. Проникването на база население към 31.12.2011 г. достига 17,6% спрямо 15,1%¹⁶ преди година.

Увеличението на броя на абонатите на фиксиран достъп до интернет оказва отражение в броя на населените места, където се предлагат такива услуги. В края на 2011 г. фиксиран достъп до интернет се е предлагал в 2 747 населени места, с 395 повече отколкото в края на 2010 г.

През последните няколко години се наблюдава динамично изменение на структурата на фиксирания достъп до интернет. Между 31.12.2009 г. и 31.12.2011 г. относителният дял на абонатите, ползващи услуги за достъп до интернет в пакет в общия брой абонати, се е увеличил от 24% на 41%. Ако бързото развитие на пакетните услуги продължи, е напълно възможно още през следващата година мнозинството от абонатите на фиксиран достъп до интернет да притежават договор за пакетна услуга.

За разлика от повечето европейски пазари, където историческите предприятия имат висок пазарен дял (на база абонати), в България предлагането на фиксиран достъп до интернет е силно фрагментирано. Към 31.12.2011 г. относителният дял на БТК в общия брой абонати на достъп до интернет спада до 26,2% в сравнение с 30,6% преди година.

Фрагментацията на предлагането на фиксиран достъп до интернет в страната се илюстрира от водещите 10 предприятия на пазара. По данни на КРС, общият пазарен дял на десетте най-големи интернет доставчици в страната (на база абонати) към 31.12.2011 г. достига 66,5%, като спрямо предходната година е отчетено увеличение от 3,4 процентни пункта.

¹² Въз основа на експертна оценка, базирана на получени в КРС данни от 88% от регистрираните предприятия.

¹³ Подробна информация относно пакетните услуги е представена в т. 5 Пакетни услуги.

¹⁴ Въз основа на експертна оценка, базирана на получени в КРС данни от 88% от регистрираните предприятия.

¹⁵ За изчисление на този показател са съпоставени данните за домашните абонати спрямо общия брой домакинства в страната според Преброяване 2011, проведено от НСИ.

¹⁶ За изчисление на този показател са използвани данните от оценката на НСИ за населението на страната към 31.12.2011 г. и към 31.12.2010 г.

Таблица 6

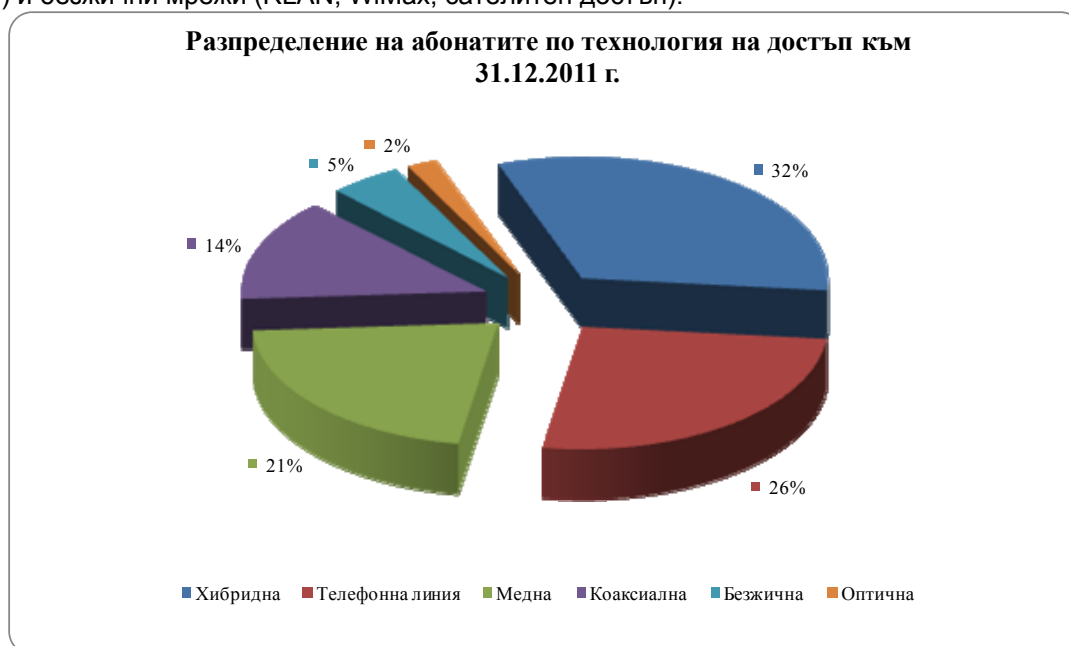
Топ 10 интернет доставчици на база абонати за периода 2010 – 2011 г.

Предприятие	Позиция	
	2011 г.	2010 г.
БТК	1	1
БЛИЗУ МЕДИА ЕНД БРОУДБЕНД	2	2
БУЛСАТКОМ	3	4
МЕГАЛАН НЕТУЪРК	4	3
МАКС ТЕЛЕКОМ	5	18
НЕТ 1	6	5
МОБИЛТЕЛ	7	9
НЕТУОРКС - БЪЛГАРИЯ	8	7
СПЕКТЪР НЕТ	9	6
ПАУЪРНЕТ	10	8
ОБЩО	66,50%	63,10%

Източник: Данни, подадени в КРС

Същевременно, на пазара за фиксиран достъп до интернет се наблюдава процес на консолидация. През изтеклата година „МОБИЛТЕЛ“ ЕАД подписа финалните договори за придобиване на собствеността върху „МЕГАЛАН НЕТУЪРК“ АД и „СПЕКТЪР НЕТ“ ЕАД. Година по-рано, в резултат от сливане между две водещи предприятия, бе създаден вторият най-голям доставчик - „БЛИЗУ МЕДИА ЕНД БРОУДБАНД“ ЕАД.

Големият брой предприятия, предлагащи услуги за достъп до интернет обуславя голямото разнообразие на технологии за фиксиран достъп на пазара. Според вида на преносната среда в абонатната мрежа, технологиите са както следва: телефонна линия (ADSL и Dial-up), коаксиален кабел (CaTV), оптика (FTTH), хибридни мрежи (FTTB/N/C), медни мрежи (LAN) и безжични мрежи (RLAN, WiMax, сателитен достъп).

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 29

В края на отминалата година, хибридните технологии заемат водеща позиция на българския пазар. Спрямо предходната година техният относителен дял (на база абонати) се

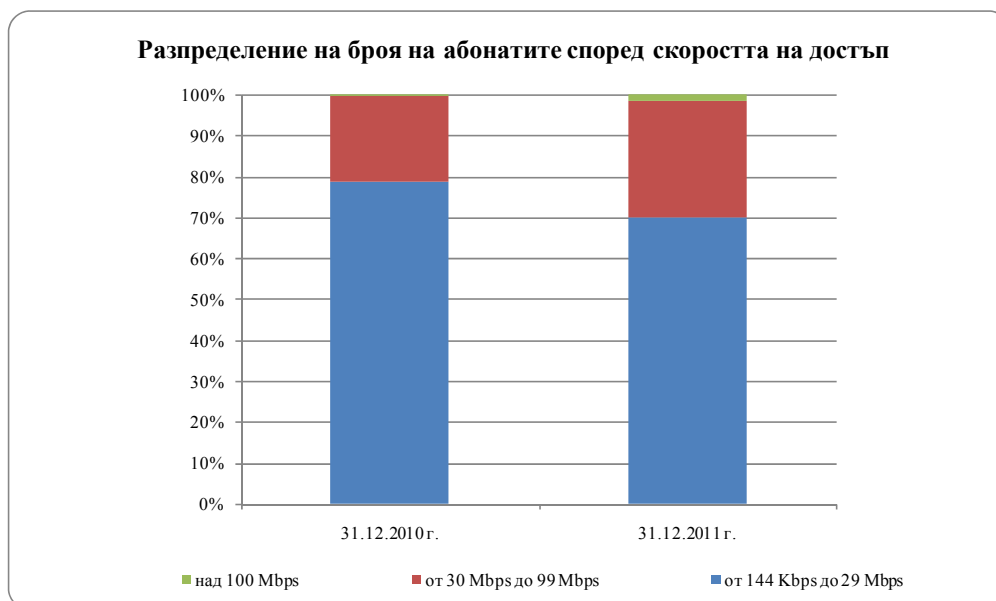
увеличава с 5 процентни пункта до 32%. По този начин те изместват от първото място водещата до този момент технология за достъп до интернет чрез телефонна линия (ADSL).

Съществуват два вида достъп до интернет чрез телефонна линия – комутируем (Dial-up) и некомутируем ADSL. Комутируемият достъп има неудобството да заема телефонната линия и съответно освен цената за достъп до интернет, потребителят заплаща и телефонния трафик. Също така, скоростта на интернет връзката не може да надвиши 56 Kbps, което прави този достъп неконкурентен в сравнение с останалите. Към 31.12.2011 г. относителният дял на абонатите на комутируем достъп в страната е значително под 1%. Некомутируемият достъп през телефонна линия (ADSL) предполага използването на цифрова линия и доставя значително по-високи скорости. Спрямо предходната година относителният дял на абонатите на ADSL достъп се е свил с 5 процентни пункта до 26%.

Водещо предприятие, предлагащо услуги за достъп до интернет чрез телефонна линия, е БТК. На историческото предприятие, определено за предприятие със значително въздействие върху пазара на достъп на едро до (физическа) инфраструктура и на пазара на широколентов достъп на едро, е наложено задължение да предоставя специфичен достъп до тази мрежа, като така беше осигурена възможност на други предприятия да предлагат DSL услуги на потребители в страната. Към 31.12.2011 г. 5 предприятия имат сключени договори за битстрийм достъп с БТК. Само едно предприятие, обаче, реално предоставя такъв вид достъп на крайни потребители – „ОРБИТЕЛ” ЕАД. В края на 2011 г. относителният дял на абонатите на DSL битстрийм достъп е пренебрежимо малък, като техният общ брой е значително под 100.

От технологична гледна точка, в последните години на пазара на фиксиран достъп до интернет се наблюдава миграция. Все повече нараства относителният дял на хибридните и коаксиални абонатни мрежи, за сметка на традиционните LAN и ADSL технологии. Този миграционен процес води със себе си повишаване на качеството на услугите.

Един от основните критерии за качеството на интернет услугите е скоростта на достъп. Към 31.12.2011 г. по данни на КРС, 50% от потребителите на фиксиран достъп до интернет ползват достъп със скорост на даунлоуд от международното пространство над 15 Mbps. За сравнение, към 31.12.2010 г. 50% от потребителите на фиксирани интернет услуги са ползвали скорост на даунлоуд от международното пространство над 12 Mbps.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 30

Очакванията за настоящата година са основните тенденции на пазара за фиксиран достъп до интернет да се запазят. Активното предлагане на пакетни услуги ще доведе до увеличение на относителния дял на техните абонати, като е напълно възможно да надхвърли 50%. Миграцията от традиционни технологии за достъп към оптика и хибридни мрежи също представлява труден обратим процес. Разпространението на хибридните мрежи от своя страна ще позволи допълнително покачване на предлаганите скорости. Вследствие на бързия темп на развитие на мобилните услуги, относителният дял на абонатите на мобилен интернет е вероятно да се увеличи за сметка на фиксираните услуги за достъп до интернет.

4. Услуги за пренос и и/или разпространение на радио- и телевизионни програми

4.1. Структура на пазарен сегмент "Услуги за пренос и/или разпространение на радио- и телевизионни програми"

През 2011 г. обемът на пазарен сегмент "Услуги за пренос и/или разпространение на радио- и телевизионни програми" възлиза на 243,810 млн. лв. и бележи спад от почти 17% спрямо предходната година, който се дължи преди всичко на намалението с 34% на приходите от самостоятелно предлагана кабелна телевизия, при която общият брой на абонатите през последната година е намалял с 12,5%.

Най-висок ръст в сегмента през 2011 г. се наблюдава при приходите от предоставяне на IPTV услуги на едро и дребно, като при услугата на едро приходите нарастват 2,4 пъти, а при приходите от предоставяне на IPTV услуги на дребно този ръст е в размер на 2,7 пъти и съответно 3,7 пъти при броя на абонатите.

Информация за броя на предприятията, предоставяли през 2011 г. услуги за пренос и/или разпространение на радио- и телевизионни програми, за броя на техните абонати/потребители, както и за размера на получените от тях приходи, заедно със структурата на сегмента, е представена в таблица 7 и на фигура 31 по-долу:

Таблица 7
Брой абонати/потребители и приходи по вид на предоставяните през 2011 г. услуги за пренос и/или разпространение на радио- и телевизионни програми в сегмента

Наименование на услугата	Брой предприятия, предоставящи услугата през 2011 г.	Брой абонати/потребители към 31.12.2011 г.		Приходи (в млн. лв. без ДДС) ²
		Общо ¹	в т.ч. абонати на пакетни услуги	
1. Разпространение на радио- и телевизионни програми на дребно	385	1 535 338	401 312	196,364
1.1. Кабелна телевизия ³	337	903 461	279 383	94,690
1.2. Спътникова (сателитна) телевизия	3	605 499	98 240	101,202
1.3. IPTV	51	26 378	23 689	0,472
2. Наземно радиоразпръскване на радио- и/или телевизионни програми⁴	88	///	///	///
3. Предоставяне на пренос/разпространение на радио- и/или телевизионни програми	17	229	///	47,446
3.1. Услуги за пренос на радио- и/или телевизионни програми	5	87	///	8,529
3.2. Услуги за разпространение на радио- и/или телевизионни програми, в т.ч. IPTV услуга на едро, предоставяна на други предприятия	14	142	///	38,917
Общо	///	///	///	243,810

¹Вкл. абонати на пакетни услуги

²Без приходи от пакетни услуги

³Данните за общия брой абонати на кабелна телевизия и приходите са получени въз основа на експертна оценка, на база постъпили в КРС данни от 91,5% от регистрираните предприятия.

⁴12 от предприятията, притежаващи регистрация в КРС за предоставяне на услугата не са предоставили отчет за дейността си през 2011 г.

Източник: Данни, подадени в КРС

В сравнение с 2010 г. броят на предприятията, предоставящи услуги на дребно за разпространение на радио- и телевизионни програми, е нараснал с 4,6%, а броят на абонатите - с 3,1%. При услугите за наземно радиоразпръскване на радио- и телевизионни програми отчетеният ръст през 2011 г. в броя на предприятията, които ги предоставят, е почти 19%, а при предприятията, предоставящи пренос/разпространение на радио- и телевизионни програми на едро, е 6%.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 31

През 2011 г. най-голям дял в общия обем на сегмента (80,5%) продължават да заемат приходите от предоставяне на услуги на дребно за разпространение на радио- и телевизионни програми: кабелна телевизия, спътникова (сателитна) телевизия и IPTV. Независимо от отчетения през годината висок ръст в броя на абонатите и приходите от предоставяне на IPTV на дребно, нейният дял в сегмента продължава да е най-малък – едва 0,19%.

4.2. Разпространение на радио- и телевизионни програми на дребно

4.2.1. Кабелна телевизия

През 2011 г. 39 нови предприятия са уведомили КРС за намеренията си да осъществяват обществени електронни съобщения чрез предоставяне на услуги за пренос и/или разпространение на радио- и телевизионни програми. Броят на предприятията, подали документи в КРС за прекратяване на тази дейност, е 47.

През 2011 г. общият брой регистрирани в КРС предприятия е 435¹⁷, като този на реално предоставяните кабелна телевизия остава почти на същото равнище като предходната година – 337 (340 през 2010 г.), което е индикатор за устойчивост на пазарния сегмент от гледна точка на реструктуриране и окрупняване на предприятията, осъществяващи дейност на него.

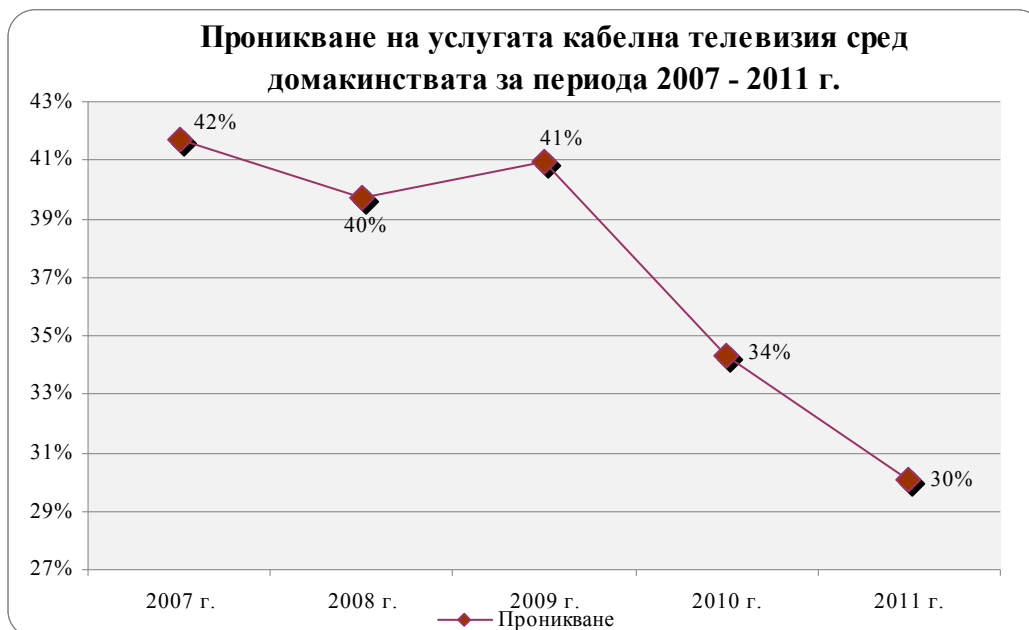
Абонати и приходи от кабелна телевизия

Въз основа на експертна оценка, базирана на получени в КРС данни от 91,5% от регистрираните предприятия, общият брой абонати на кабелна телевизия в България към 31.12.2011 г., е 903 461, като спрямо 2010 г. е намалял с 12,5%¹⁸. Спадът в броя на абонатите се дължи основно на наблюдаваната миграция към алтернативни на кабелната телевизия услуги, а именно сателитна телевизия и IPTV, при които през 2011 г. е отчетен ръст в броя на абонатите.

¹⁷ Общ брой предприятия, предоставящи обществени електронни съобщения чрез предоставяне на услуги за пренос и/или разпространение на радио- и телевизионни програми към 31.12.2011 г., без заличените през годината.

¹⁸ Оценката за броя на абонатите и приходите от кабелна телевизия през 2010 г. е преизчислена, като предприятията, които не са предоставили отчет за дейността за 2010 г. и са заличени от регистъра на КРС към 01.01.2012 г., не са взети предвид.

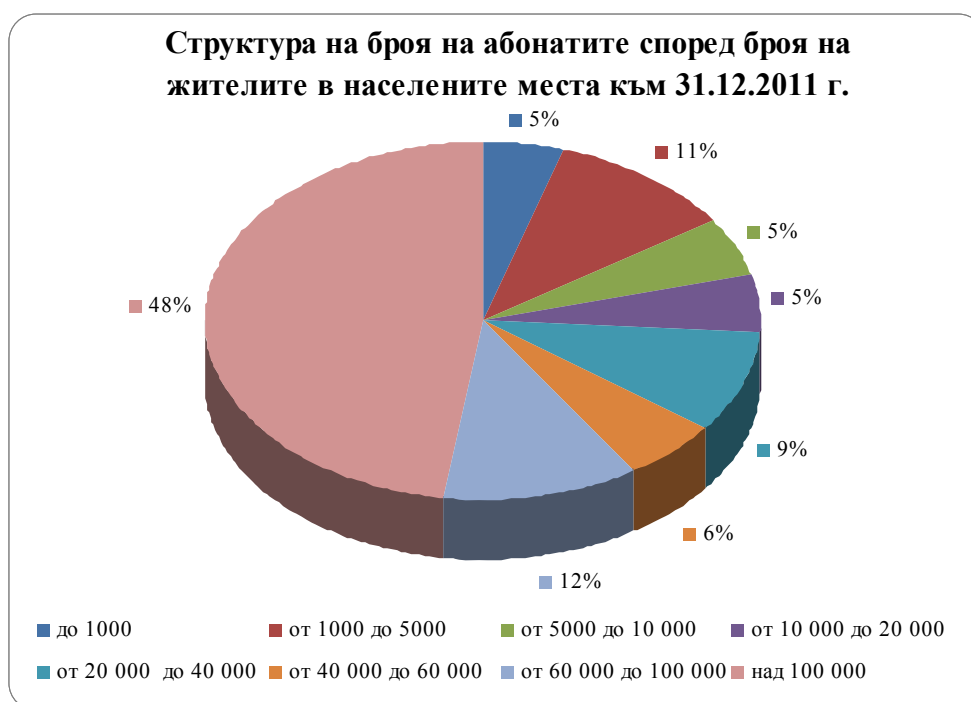
Проникването на кабелната телевизия сред българските домакинства е спаднало с 4 процентни пункта спрямо предходната година и към края на годината достига едва 30% (фиг. 32).

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 32

През 2011 г. около половината от потребителите на кабелна телевизия са съсредоточени в градове с население над 100 000 жители, а относителният дял на абонатите в градовете с население над 60 000 жители (с натрупване), е намалял до 60%. В малките населени места с до 5000 жители този показател е нараснал с 4 процентни пункта спрямо предходната година и достига 16% (фиг. 33).

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 33

По експертна оценка на база получени в КРС данни от 91,5% от регистрираните предприятия, обемът на общите приходи, генерирани от абонати на кабелна телевизия, възлиза на 94,7 млн. лв., което е с около 34,4% по-малко в сравнение с 2010 г.¹⁹. Причина за това е не само отливът на абонати на кабелна телевизия за сметка на сателитната и IP-базираната, но и нарасналият дял на абонати на пакетни услуги, които към края на 2011 г. обхващат около 35% от общия брой абонати на кабелна телевизия.

На фигура 34 е представена структурата на приходите от осъществяване на обществени електронни съобщения чрез предоставяне на услуги за пренос и/или разпространение на радио- и телевизионни програми.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 34

Броят на предприятията, предоставящи цифрово приемане на телевизионни програми от абонатите, е нараснал с 20 спрямо 2010 г., като достига 76, но независимо от това, и през 2011 г. по-голямата част от приходите от предоставяне на кабелна телевизия са от излъчване на програми с аналогово приемане от абонатите - 52%. Значителен брой предприятия (17), предоставящи цифрова кабелна телевизия, не са декларирали приходи от предоставянето на тази услуга на техните абонати във въпросниците за отчет на дейността през 2011 г., което е индикатор за липса на допълнителни такси при ползване на услугата цифрова телевизия от абонатите. Това е в резултат основно на технологичното развитие и задълбочаването на конкуренцията от страна на предприятията, предоставящи телевизионна услуга, базирана на различна технологична платформа (сателитна телевизия, IPTV). Наблюдаваната през последните години тенденция на увеличаване броя на абонатите на цифрова кабелна телевизия за сметка на аналоговата се дължи както на по-високото качество и по-изгодните условия, които предлагат предприятията, така и на усъвършенстването на технологиите по отношение на крайните устройства, които позволяват и стимулират все по-голяма част от потребителите на кабелна телевизия да заменят традиционния аналогов сигнал с цифров. Относителният дял на абонатите, приемащи кабелна телевизия в цифров формат, се е увеличил с 9 процентни пункта спрямо 2010 г., като обхваща 54% от общия брой потребители на кабелна телевизия (фиг. 35). Поради нарастващия интерес към цифровото приемане на телевизионни програми, все повече предприятия преориентират дейността си в тази посока.

¹⁹ В обема на общите приходи от кабелна телевизия не се включват приходите от предоставяне на пакетни услуги.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 35

4.2.2. Спътникова (сателитна) телевизия

През 2011 г. три предприятия притежават разрешение от КРС за предоставяне на спътникова (сателитна) телевизия - „БУЛСАТКОМ“ АД, БТК и „САТЕЛАЙТ БГ“ АД. Към 31.12.2011 г. те предоставят услугата самостоятелно или в пакет с други електронни съобщителни услуги на 605,4 хил. абонати, което представлява ръст в броя на абонатите от 34% спрямо края на 2010 г. В абсолютно изражение броят на абонатите на сателитна телевизия през последната година е нараснал със 155,4 хил., като 60% от тях са абонати на пакетни услуги с включена сателитна телевизия. През 2011 г. освен БТК, пакетни услуги със сателитна телевизия предлага и най-големият доставчик на сателитна телевизия в страната - „БУЛСАТКОМ“ АД. В резултат на това, броят на абонатите, използващи този вид телевизия в пакет с други електронни съобщителни услуги, нараства над 20 пъти през последната година и делът им в общия брой на абонатите на сателитна телевизия през 2011 г. достига 16%. За сравнение – през 2010 г. едва 1% от абонатите на този вид телевизия са използвали услугата в пакет.

Общият размер на реализираните през 2011 г. приходи от самостоятелно предлагана сателитна телевизия бележи лек спад от 0,1 млн. лв. спрямо 2010 г. и възлиза на 101,2 млн. лв. (фиг. 36), като основният фактор за това е засилената конкуренция между участниците в сегмента.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 36

Проникването на услугата спътникова (сателитна) телевизия сред домакинствата в края на 2011 г. възлиза на 20,1%, и бележи ръст от над 5 процентни пункта в сравнение с 2010 г., когато отчетеното проникване е малко под 15%²⁰. За сравнение, проникването на кабелната телевизия през 2011 г. е 30,6% или с 4 процентни пункта по-малко спрямо предходната година, а на IPTV е 0,88%. Данни за броя на абонатите на спътникова телевизия, кабелна телевизия и IPTV за периода 2007–2011 г., са представени на фиг. 37 по-долу.

* КРС не разполага с данни за броя на абонатите на IPTV за 2007 г.

Източник: Данни, подадени в КРС

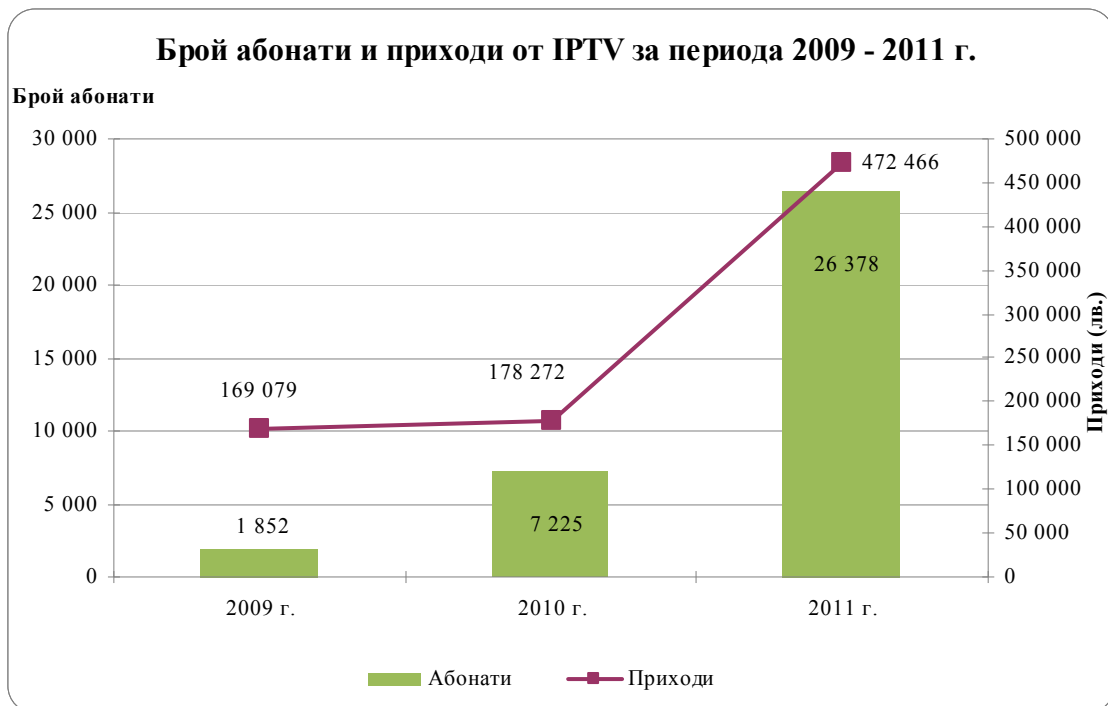
Фиг. 37

²⁰ Броят на домакинствата (3 005 589), използвани за изчисляване на показателя, е от последното официално преброяване на НСИ, проведено през 2011 г.

Предвид обстоятелството, че през 2012 г. „БУЛСАТКОМ“ АД предвижда стартирането на нови електронни съобщителни услуги (фиксирана и мобилна гласови услуги), то конкуренцията в предлагането на пакетни услуги със сателитна телевизия ще продължи да се засилва, като се очаква темпът на нарастване при броя на абонатите на пакетни услуги отново да изпревари този при абонатите на самостоятелно предлаганата сателитна телевизия. Този фактор ще благоприятства за утвърждаване на наблюдаваната през 2011 г. тенденция на спад в обема на приходите от самостоятелно предлагана сателитна телевизия, но с благоприятно влияние върху нарастването на общия брой абонати, които използват този вид телевизия и върху наличието на все по-изгодни оферти за потребителите, които конкуриращите се предприятия ще предлагат.

4.2.3. IPTV

Телевизията, предоставяна на крайни потребители чрез платформа, базирана на интернет протокол (IPTV), придобива все по-голяма популярност през последните години. През разглеждания период 51 предприятия предоставят тази услуга, като техният брой се е увеличил двойно за последната година (25 през 2010 г.). Други 11 са заявили, че имат намерение да започнат предлагането ѝ през 2012 г. Броят на абонатите към 31.12.2011 г. е над 26 хил., което представлява увеличение от над 3 пъти спрямо 2010 г. и над 14 пъти спрямо 2009 г. Приходите²¹ за 2011 г. надвишават 470 хил. лв., т.е. увеличили са се над 2 пъти спрямо 2010 г. (фиг. 38). Повишеният интерес на крайните потребители към услугата е обусловен от предимствата на IP телевизията пред традиционната кабелна и сателитна телевизия, а именно нейната интерактивност, която позволява двупосочност на връзката и предоставяне на голямо разнообразие от допълнителни мултимедийни услуги (видео по поръчка, изместване във времето, персонализиране на съдържанието, информационни, развлекателни и други интерактивни приложения) и възможността за интеграция с други IP-базирани услуги (интернет, VoIP и др.).

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 38

На следващата графика (фиг. 39) е представено разпределението на приходите от IPTV според начина на предоставяне на услугата от предприятията. Близко 2/3 от общите приходи са от препродажба на услугата. Закупуването на IP-базирана телевизионна услуга и препродаването ѝ на крайни потребители е предпочитан метод от предприятията-доставчици,

²¹ В обема на общите приходи от IPTV за 2010 г. и 2011 г. не се включват приходите от предоставяне на пакетни услуги, докато за 2009 г. показателят включва както приходи от самостоятелна услуга, така и приходи от пакети с включена IPTV.

от гледна точка на разходите за поддръжане на собствена платформа, а също и за уреждане на авторски и сродни права за радио- и телевизионни програми. Сътрудничеството между предприятието-доставчик на едро и предприятията-доставчици на дребно позволява високите първоначални разходи да се разпределят пропорционално между тях. 36% от общите приходи са от предоставяне на услугата чрез собствена платформа. Въпреки, че този дял е все още относително малък, се наблюдава увеличение спрямо 2010 г., когато процентното съотношение е било 82 към 18 в полза на наемане на платформа. Това показва, че все повече предприятия влагат собствени инвестиции и се ориентират към предоставянето на този вид телевизия. Използването на собствена платформа позволява на предприятията генериране на по-висока печалба в дългосрочен план.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 39

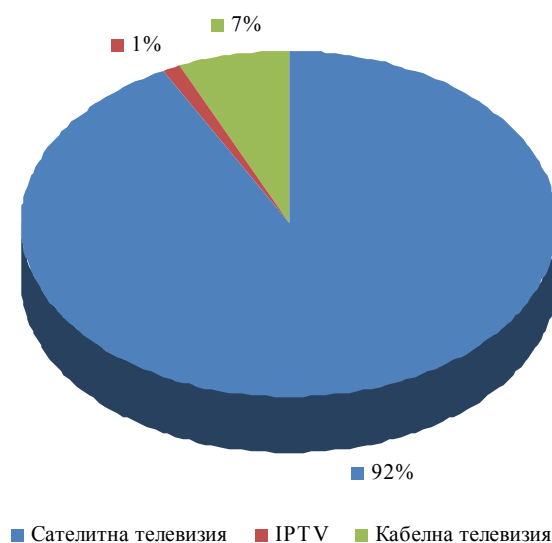
Операторите на българския пазар все още използват само малка част от допълнителните възможности на IPTV, но за в бъдеще се очаква добавянето на все повече нови услуги и все по-голям интерес от страна на потребителите. Благодарение на обратната връзка, интерактивната технология променя начина, по който хората възприемат телевизионното съдържание. Интегрирането с глобалната мрежа отразява тенденциите за бъдещото развитие на телевизионната услуга, когато тя ще излезе извън границите на традиционния телевизионен приемник и, както предричат водещите компании в ИТ сектора, всяка повърхност ще се превърне в екран²².

4.2.4. Услуги с добавена стойност – HDTV и Pay-Per-View (PPV)

Все по-широка популярност сред потребителите на телевизионни услуги придобива телевизията с висока резолюция (HDTV). На графиката по-долу е показано разпределението на абонатите, които ползват този формат според вида на телевизионната услуга, която приемат. Най-голям е дялът на потребителите на сателитна телевизия – 92%, който спрямо предходната година нараства с 23 процентни пункта, следван от абонатите на кабелна телевизия – 7% и на IPTV – 1% (фиг. 40).

²² Top 25 Technology Predictions, Cisco, 2009 (http://www.cisco.com/web/about/ac79/docs/Top_25_Predictions_121409rev.pdf)

Разпределение на броя на абонатите на HDTV според вида на телевизионната услуга, която приемат към 31.12.2011 г.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 40

Услугата „Pay-per-View“ (PPV), която през последните няколко години навлиза на българския пазар, се предлага от предприятия, предоставящи кабелна телевизия, както и от IPTV доставчиците, като към 31.12.2011 г. абонатите на тази услуга са едва 550.

4.3. Наземен радиорелеен пренос и наземно радиоразпръскване

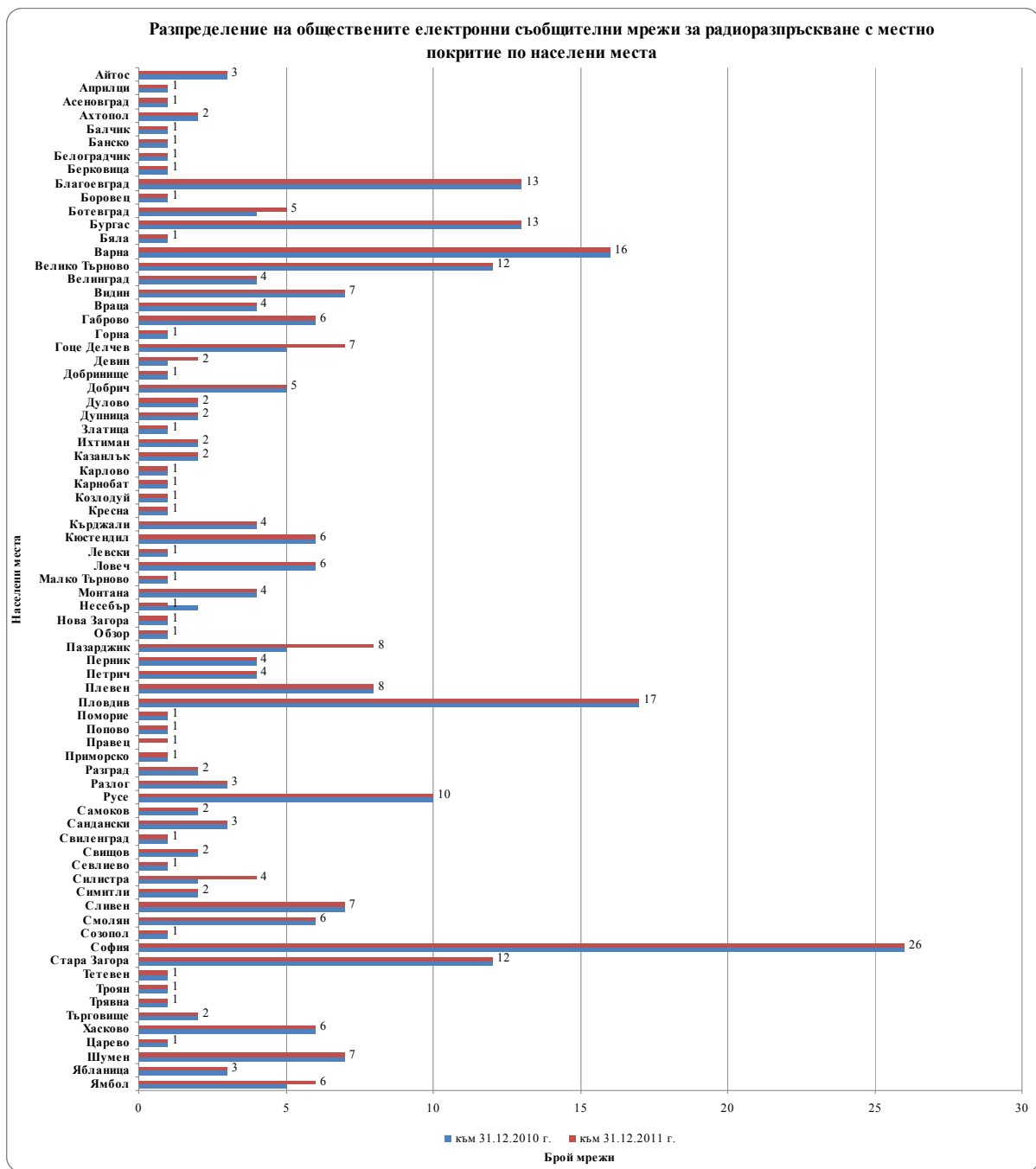
През 2011 г. приходите на предприятията, които осъществяват дейност по наземно радиоразпръскване на радио- и телевизионни сигнали, са в размер на 36,6 млн. лв., отчитайки спад от 5,4% спрямо 2010 г.

Основната част - 95,4% от тези приходи, са генерирани от предоставяне на услуги по разпространение на радио- и телевизионни програми. Останалите 4,6% се дължат на предоставянето на услуги по пренос на програми.

4.3.1. УКВ-ЧМ радиоразпръскване

В края на 2011 г. общо 78 предприятия имат право да осъществяват наземно радиоразпръскване с местно покритие, като общият брой на издадените разрешения възлиза на 302.

На фигура 41 е представено разпределението на обществените електронни съобщителни мрежи за радиоразпръскване с местно покритие по населени места към 31 декември 2010 и 2011 г. Към края на 2011 г. 37,2% от предприятията осъществяват дейност в повече от едно населено място.

Източник: КРС

Фиг. 41

Постигнатото покритие по население към 31.12.2011 г. на програмите на БНР е 81,6%, а на „ДАРИК РАДИО“ АД – 95,5%.

4.3.2. Телевизионно радиоразпръскване

Към 31.12.2011 г. право да осъществяват електронни съобщения чрез издадените им разрешения за наземно аналогово радиоразпръскване на телевизионни сигнали имат общо 18 предприятия, като мрежите на 15 от тях са с местно покритие.

„БЪЛГАРСКА НАЦИОНАЛНА ТЕЛЕВИЗИЯ“ (БНТ), „БТВ МЕДИА ГРУП“ ЕАД и „НОВА БРОАДКАСТИНГ ГРУП“ АД притежават разрешения с национално покритие.

Разпределение на предприятията, осъществяващи дейност по наземно аналогово радиоразпръскване на телевизионни сигнали, по покритие към края на 2011 г.

Източник: КРС

Фиг. 42

Постигнатото към 31.12.2011 г. покритие по население на националните програми на трите предприятия с национален обхват на мрежите е 98% за БНТ, 97,7% за „БТВ МЕДИА ГРУП“ ЕАД и 94% за „НОВА БРОАДКАСТИНГ ГРУП“ АД.

4.4. Предоставяне на пренос и/или разпространение на радио- и телевизионни програми и IPTV на едро

През 2011 г. общо 17 предприятия са предоставяли услуги на едро за пренос и/или разпространение на радио- и телевизионни програми, а получените приходи от тях възлизат на 47,446 млн. лв. и бележат незначителен ръст от 0,23% спрямо предходната година.

Подробна информация за броя на предприятията, предоставяли през 2011 г. услуги на едро за пренос и/или разпространение на радио- и телевизионни програми, за броя на потребителите на услугите и за размера на получените от тях приходи, както и за структурата на пазара на горепосочените услуги, е представена в таблица 8 и на фигура 43 по-долу:

Таблица 8

Брой абонати/потребители и приходи от предоставяне на услуги на едро за пренос и/или разпространение на радио- и телевизионни програми, вкл. IPTV услуги на едро през 2011 г.

Видове услуги за пренос и/или разпространение на радио- и/или телевизионни програми на едро	Брой предприятия, предоставящи услугата през 2011 г.	Брой абонати/потребители на услугата към 31.12.2011 г.	Приходи от услугата през 2011 г. (в млн. лв. без ДДС)
1.1. Услуги за пренос на радио- и/или телевизионни програми, в т.ч.:	5	87	8,529
1.1.1. Наземен радиорелеен пренос	1	27	1,789
1.1.2. Спътников пренос	4	59	5,872
1.1.3. Друг вид пренос	1	1	0,868
1.2. Услуги за разпространение на радио- и/или телевизионни програми, вкл. IPTV услуга на едро, предоставяна на други предприятия, в т.ч. :	14	142	38,917
1.2.1. Наземно радиоразпръскване	2	62	34,923
1.2.2. Спътниково радиоразпръскване	3	24	3,266
1.2.3. Друг вид разпространение на радио- и/или телевизионни програми, вкл. IPTV услуга на едро	3	56	0,728
Общо	17	229	47,446

Източник: Данни, подадени в КРС

През 2011 г. броят на предприятията, предоставящи услуги за пренос на радио- и телевизионни програми, е нараснал с 1 спрямо предходната година, а броят на потребителите на тези услуги, съответно с 3,6%. Броят на предприятията, предоставящи услуги за разпространение на радио- и телевизионни програми, вкл. IPTV услуга на едро, бележи ръст от почти 8% спрямо 2010 г., като с 4,4% е нараснал и броят на потребителите на този вид услуги.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 43

От данните е видно, че през 2011 г. отново най-голям дял в общия обем на приходите от предоставяне на услуги на едро за пренос и/или разпространение на радио- и телевизионни

програми заема предоставянето на наземно радиоразпръскване – 73,6%, а най-малък дял (1,5%) продължават да заемат IPTV услугата на едро и предоставянето на друг вид разпространение (кабелно) на радио- и телевизионни програми. През 2011 г. 2 предприятия предоставят IPTV услуги на едро - „ВЕСТИТЕЛ БГ“ АД и „НЕТЕРА КОМЮНИКЕЙШЪНС“ ЕООД, като в сравнение с 2010 г., размерът на приходите от услугата е нараснал с 2,4 пъти.

5. Пакетни услуги

През 2011 г. относителният дял на сегмента „Пакетни услуги“ в общия обем на пазара на електронни съобщения в България представлява 8,1%, като се отчита увеличение с почти 5 процентни пункта спрямо 2010 г.

Обвързването на електронните съобщителни услуги в пакет води до положителни ефекти както по отношение на търсенето, така и по отношение на предлагането. Потребителите генерират ползи като заплащат една цена за няколко услуги, в която се залага определен процент отстъпка и договорните им отношения са само с един доставчик. Инвестициите на предприятията в сектора са насочени в единни конвергентни мрежи за предоставяне на интегрирани услуги, което от своя страна води до оптимизиране на разходите по предоставянето им. Обогаत्या се асортиментът от продукти и услуги и се привличат нови абонати.

Съгласно т. 79 от допълнителните разпоредби на ЗЕС, понятието „ценови пакет“ се дефинира като пакет от две или повече услуги, чиито цени са различни от цените на всяка от услугите, ако същите услуги се предоставят извън пакета.

Съгласно възприетото от КРС описание, пакетните услуги (bundling) включват две или повече електронни съобщителни услуги, предлагани от дадено предприятие заедно (с обща цена), при което услугите се предоставят във фиксирани, предварително определени пропорции и условия. Пакетните услуги най-общо биват два вида: „чист пакет“ или „смесен пакет“, като разграничителният елемент е дали потребителят има възможност да закупи някоя от услугите в пакета отделно. Свързаните услуги (tying), от своя страна, се наблюдават в ситуацията, когато една услуга се предлага само ако бъде закупена заедно с друга услуга, като последната може да бъде закупена и поотделно.

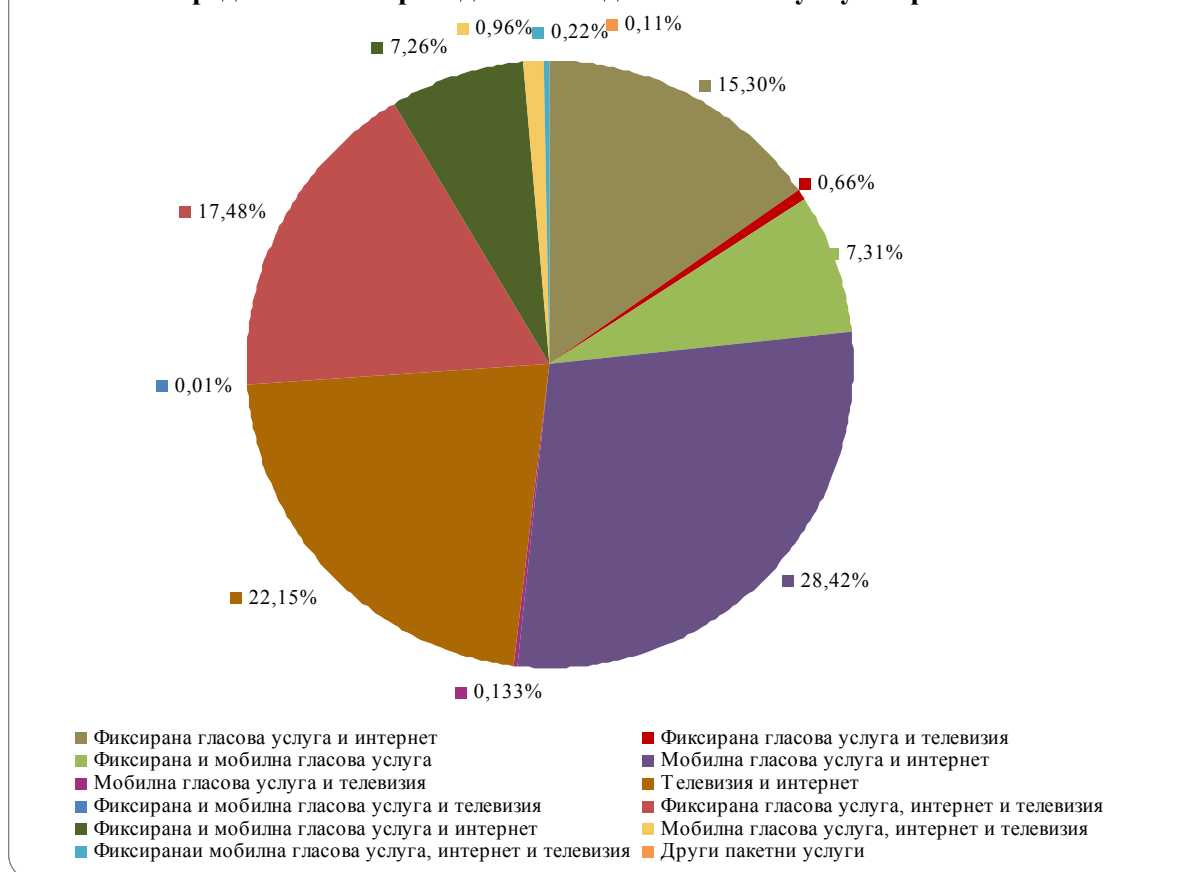
Следва да се има предвид, че информацията, поместена в Годишния доклад не се отнася до случаите на предлагани „чисти пакети“, от които най-често срещаният е предоставяне на достъп до обществена телефонна мрежа и обществено достъпни телефонни услуги в определено местоположение.

От данните на предприятията, предоставящи обществени електронни съобщения в България през последните четири години, е видно, че пакетните услуги представляват все по-голям интерес за потребителите, поради удобствата, които предоставят. Към края на 2011 г. предприятията предлагащи пакетни услуги са 117, което представлява увеличение с 44,4% спрямо 2010 г. Най-много са предприятията, предлагащи двойната пакетна услуга „Телевизия и достъп до интернет“ – 111.

Приходите²³ (от инсталационни такси и месечен абонамент), които генерират предприятията, предоставящи електронни съобщителни услуги в пакет към края на 2011 г., са 238,5 млн. лв. През 2011 г. общите приходи от пакетни услуги нарастват със 137% спрямо предходната 2010 г. или в абсолютно изражение се увеличават 2,37 пъти. С най-голям обем от предлаганите през 2011 г. са приходите от двойни пакетни услуги, които са в размер на над 176,4 млн. лв. Приходите от тройни пакетни услуги са 61,3 млн. лв., а от четворна пакетна услуга, заедно с други пакетни услуги, представляват 768,5 хил. лв. За първи път през 2011 г. на пазара на електронни съобщения се предлага в пакет тройната услуга, съчетаваща мобилна гласова услуга, интернет и телевизия, както и четворната услуга с включени фиксирана гласова услуга, мобилна гласова услуга, интернет и телевизия, чиито общи приходи формират малко над 1% от общите приходи от всички пакетни услуги. На следващата фигура е представено разпределението на приходите по видове пакетни услуги към края на 2011 г.

²³ Не включват приходите от потребление извън пакета при предоставяне на пакетни услуги, включващи гласови телефонни услуги.

Разпределение на приходите по видове пакетни услуги през 2011 г.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 44

Повечето от пакетните услуги бележат стабилен ръст по отношение на приходите като най-значителен е ръстът при услугата, включваща мобилна гласова услуга и телевизия – почти 329 пъти спрямо 2010 г. Това прецедентно нарастване на годишна база се дължи от една страна на разнообразяването на асортимента на пакетни услуги, включващ различни комбинации от електронни съобщителни услуги, предоставяни от мобилните предприятия. В стремежа си да задържат съществуващите и да привлекат абонати на мобилни гласови услуги на конкурентите си, предприятията залагат на гъвкави условия в абонаментните си планове, обвързвайки в пакет основната мобилна услуга с други електронни съобщителни услуги. Освен това, за оборудването и инсталирането на телевизионната услуга абонатите не дължат такса. Друга причина за отчетения чувствителен ръст на приходите от мобилна гласова услуга и телевизия на годишна база е фактът, че услугата започва да се предоставя към края на 2010 г. само от едно предприятие, когато отчетеният брой абонати през 2010 г. е символически – под 200. Въпреки значителния си ръст, относителният дял на приходите от двойната пакетна услуга, включваща мобилна гласова услуга и телевизия, в общия обем на приходите от пакетни услуги, е незначителен – едва 0,13%. Изражението на тези пазарни индикатори обаче е характерно за услуга, намираща се между първоначалната фаза на внедряване и фазата на растеж в жизнения си цикъл и дават основания да се счита, че в следващите отчетни периоди ще се наложи успешно на пазара.

Забележителен е ръстът на приходите и при пакета, включващ мобилна гласова услуга и достъп до интернет. Нарастването на едногодишна база е 8,25 пъти или със 725,14% спрямо 2010 г. Пакетната услуга с включена мобилна гласова услуга и достъп до интернет притежава най-висок относителен дял на приходите в общите приходи от всички пакетни услуги, които се предлагат към края на 2011 г. – 28,42%. Следва да се отбележи, че в обхвата на този пакет е включен както фиксираният достъп до интернет, така и мобилният. Вземайки предвид факта, че пакетната услуга се предоставя единствено от мобилните предприятия, значително преобладаващото потребление на мобилния интернет в пакета е обективно. Към края на 2011 г. процентното съотношение между приходите от мобилната гласова услуга с включен мобилен

интернет и мобилната гласова услуга с включен фиксиран интернет е съответно 85/15.

На втора позиция по отношение на приходите се нарежда двойната пакетна услуга с включена телевизия и достъп до интернет (22,15%). През 2010 г. този пакет генерираше най-високи приходи от всички предлагани пакети (27,07%), което от части се дължи на факта, че това е една от първите предлагани пакетни комбинации от електронни съобщителни услуги и е в процес на утвърждаване сред потребителите. Това се подкрепя от факта, че през 2011 г. приходите от тази пакетна услуга продължават да нарастват като отбелязаният ръст спрямо 2010 г. е почти два пъти, като представлява 93,8% нарастване на годишна база.

На следващо място по отношение на дела на приходите към общия обем приходи от пакетни услуги се нарежда тройната пакетна услуга с включени фиксирана гласова услуга, достъп до интернет и телевизия (17,48%). Тя бележи значителен темп на растеж в сравнение с предходната 2010 г., като приходите ѝ нарастват почти 2,5 пъти или нарастване със 140,8% на годишна база.

Четвъртата пакетна услуга, която генерира най-високи приходи през 2011 г. е фиксираната гласова услуга в комбинация с достъп до интернет (15,3%). През 2010 г. приходите от тази услуга са на второ място с най-висок относителен дял в общите приходи от пакетни услуги (24,66%). Отслабването на позицията ѝ по отношение на дела на приходите би могло да се обясни с по-бързото нарастване на абонатите на мобилната гласова услуга с включен достъп до интернет, както и със специфичното предназначение на последната и по-високата ѝ цена. В тази двойна пакетна услуга косвено се отразява и високото проникване на мобилната гласова услуга сравнено с намаляващото проникване на фиксираната гласова услуга, което отчасти предопределя изпреварващото развитие на пакетната услуга с мобилна гласова услуга и достъп до интернет. Тази непряка зависимост обаче не означава, че двойната пакетна услуга с включена фиксирана гласова услуга и достъп до интернет не търпи развитие. За едногодишен период приходите от предоставянето ѝ бележат ръст с 47%.

Представените по-горе четири вида пакетни услуги формират над 80% от общия обем на приходите от пакетни услуги към края на разглеждания период. Следващите позиции са разпределени последователно от следните предлагани пакети през 2011 г.: фиксирана гласова услуга, мобилна гласова услуга и телевизия (7,31%); фиксирана гласова услуга, мобилна гласова услуга и достъп до интернет (7,26%); мобилна гласова услуга, интернет и телевизия (0,96%); фиксирана гласова услуга и телевизия (0,66%); фиксирана гласова услуга, мобилна гласова услуга, интернет и телевизия (0,22%); мобилна гласова услуга и телевизия (0,13%); други пакетни услуги (0,11%); фиксирана гласова услуга, мобилна гласова услуга и телевизия (0,01%).

По данни на предприятията, предоставящи обществени електронни съобщения в България, към края на 2011 г. броят на абонатите на пакетни услуги е над 1,586 млн. лв., което представлява увеличение с 2,48 пъти в сравнение с предходната 2010 г. За периода 2008 – 2011 г. отчетеното увеличение на броя абонати на пакетни услуги е почти 18 пъти.

Въпреки високия темп на увеличение на потребителите на пакетни услуги, дялът на абонатите, като процент от населението, все още остава нисък – 21,65%²⁴. В сравнение с края на 2010 г., обаче, показателят „проникване по население“ е нараснал с повече от 13 процентни пункта. Към края на 2011 г. показателят „проникване на база домакинства“ е 46,94%²⁵ или това представлява увеличаване с почти 29 процентни пункта спрямо 2010 г. Процентното изражение на този показател дава индикации, че през 2011 г. почти половината от българските домакинства са абонирани за пакетни електронни съобщителни услуги, което би могло да се счете за значителен напредък не само в сегмента на пакетните услуги, но и в сферата на цифровото общество в България.

Разпределението на абонатите по видове пакетни услуги в България е представено на фигура 45.

²⁴ Показателят проникване на база население е изчислен въз основа на данните от НСИ за броя на населението към 31.12.2011 г., <http://www.nsi.bg/otrasal.php?otr=19&a1=376&a2=377&a3=378#cont>

²⁵ При изчисляване на показателя проникване на база домакинства са взети под внимание единствено домашните абонати на пакетни услуги към 31.12.2011 г. Използвани са данните на НСИ за броя на домакинствата към 01.02.2011 г.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 45

От данните, представени на фигура 45, е видно, че интересът на потребителите е насочен най-вече към три вида двойни пакетни услуги: мобилна гласова услуга и достъп до интернет (45,86%), фиксирана гласова услуга и мобилна гласова услуга (20,1%) и телевизия и достъп до интернет (12,6%). Интерес представлява фактът, че най-потребяваните три пакетни услуги са най-предпочитани и през 2010 г., но в различна последователност по отношение броя на абонатите. Броят на абонатите на пакета с включени телевизия и достъп до интернет през 2011 г. отстъпва пред броя на абонатите, които успява да привлече услугата с комбинирани мобилна гласова услуга и достъп до интернет. Тази тенденция би могла да се обясни с обективното предположение, че абонатите на услугата „телевизия и достъп до интернет“ са основно отделни домакинства, които включват повече от един физически потребител. Освен това в сферата на бизнеса по-практично е ползването на мобилната гласова услуга в комбинация с достъп до интернет, което обяснява и по-големия брой бизнес абонати на последната. 93% от абонатите, които ползват мобилната гласова услуга в комбинация с достъп до интернет предпочитат интернет връзката им да бъде мобилна, което се обяснява основно със специфичните потребности, които задоволява мобилният интернет. Ръстът на абонатите на най-предпочитаната пакетна услуга през 2011 г. е почти шест пъти спрямо броя на абонатите ѝ през 2010 г.

Абонатите на най-предпочитаните три вида пакетни услуги формират 78,6% от всички абонати на пакетни услуги. От останалите пакетни услуги с над 5% относителен дял са фиксирана гласова услуга, достъп до интернет и телевизия (9,72%) и фиксирана гласова услуга и достъп до интернет (5,73%). На следващо място се нарежда фиксирана гласова услуга, мобилна гласова услуга и достъп до интернет (2,82%). Абонатите на останалите шест вида пакетни услуги формират 3,16% от всички абонати на пакетни услуги, като от тях 2,14% принадлежат на новите пакетни услуги – тройната услуга, комбинираща в пакет мобилна гласова услуга, интернет и телевизия; и четворната услуга с включени фиксирана гласова услуга, мобилна гласова услуга, интернет и телевизия. През 2011 г. не са отчетени абонати и приходи от пакетната услуга включваща гласова услуга чрез номера с национален код за достъп от типа "99x" и достъп до интернет.

Както по отношение на приходите, така също и по отношение на броя абонати най-

забележителен ръст през 2011 г. бележи пакетната услуга с включена мобилна гласова услуга и телевизия – почти 31 пъти в сравнение с предходната година. Въпреки това, относителният дял на база брой абонати на тази пакетна услуга представлява едва 0,29% от общия брой абонати на пакетни услуги. През следващите отчетни периоди най-вероятно ще се наблюдава развитие на потенциала на тази пакетна услуга.

Освен забележителното нарастване на броя на абонатите на пакетната услуга, комбинираща мобилна гласова услуга и достъп до интернет (почти 6 пъти спрямо 2010 г.), през 2011 г. прави впечатление, че чувствително нарастват и абонатите на пакетната услуга, включваща фиксирана гласова услуга и мобилна гласова услуга – със 116% спрямо 2010 г. На следващо място по темп на растеж се нарежда тройната услуга с фиксирана гласова услуга, достъп до интернет и телевизия – със 79,39%, следвана от пакета с фиксирана гласова услуга и телевизия – 72,84% и пакета с телевизия и достъп до интернет – 61,37%.

През 2011 г. най-осезаемо намаляват абонатите от тройната пакетна услуга с включени фиксирана гласова услуга, мобилна гласова услуга и телевизия – със 73,38% спрямо 2010 г. По-слабо е намалението при пакета с фиксирана гласова услуга и достъп до интернет – 13,27% и този с фиксирана гласова услуга, мобилна гласова услуга и достъп до интернет – с 5,28%.

Както е посочено по-горе, абонатите на новите пакетни услуги, предлагани през 2011 г. (мобилна гласова услуга, интернет и телевизия и фиксирана гласова услуга, мобилна гласова услуга, интернет и телевизия) заемат 2,14% относителен дял в общия брой абонати на пакетни услуги през 2011 г.

Въпреки изпреварващото нарастване на абонатите на пакетите „мобилна гласова услуга и достъп до интернет” и „фиксирана гласова услуга и мобилна гласова услуга”, през 2011 г. остава широко разпространено потреблението на двойната пакетна услуга „телевизия и достъп до интернет”. Същевременно, най-търсените тройни пакетни услуги включват в себе си услуга по предоставяне на телевизия. Интересът към пакетните услуги, към които спадат двойната и тройната услуга с включена телевизия, се увеличава все повече от страна на потребителите през последните години, тъй като тези услуги носят допълнителна стойност, която се изразява в подобряване на качеството, отстъпка от цената, възможност за избор между различни пакети в съответствие с индивидуалните потребности.

На фигура 46 е представено разпределението на абонатите на пакетни услуги според вида на телевизионната услуга, която приемат към края на 2010 и 2011 г.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 46

Както е видно от графиката по-горе, към края на 2011 г. около 70% от абонатите на пакетни услуги (с включена телевизионна услуга) ползват кабелна телевизия. Пакетните услуги с включена сателитна телевизия и IPTV се развиват с бързи темпове, като спрямо предходната година делът на пакетните услуги с включена сателитна телевизия е нараснал с над 22 процентни пункта като достига 24,5%, а този с включена IPTV обхваща близо 6% от пазарния сегмент.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 47

За разлика от 2010 г., когато потребителите са използвали само два вида пакетни услуги със сателитна телевизия (сателитна телевизия и мобилна гласова услуга и сателитна телевизия и достъп до интернет), през 2011 г. броят на видовете пакетни услуги със сателитна телевизия, е нараснал три пъти. Най-предпочитан от абонатите е двойният пакет със сателитна телевизия и достъп до интернет, за който към края на годината са абонирани над 2/3 от тях (фиг. 47).

6. Предоставяне на универсална услуга

6.1. Възлагане на универсалната услуга

През март 2011 г. Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС) направи изменения в Наредба № 6²⁶ за изискванията и параметрите на качеството за универсалната услуга, специалните мерки за хора с увреждания и реда за избор на предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги и за възлагане на задължението за предоставяне на универсалната услуга.

С изменението на Наредба № 6 се създадоха условия, осигуряващи участието на всички заинтересовани предприятия в конкурс за възлагане предоставянето на универсалната услуга. В тази връзка, с Решение № 340/11.03.2011 г. КРС откри процедура по обществено обсъждане за определяне целевите стойности на параметрите за качество на обслужване при предоставянето на универсална услуга. С Решение № 341 от 31 март 2011 г., КРС прие резултатите от проведените обществени консултации. Отчитайки становищата на предприятията с Решение № 345/31.03.2011 г., регулаторът определи целевите стойности²⁷ на параметрите за качество на обслужване.

С оглед спазване на принципите за обективност, прозрачност и равнопоставеност КРС разработи консултативен документ, обхващащ елементите на универсалната услуга, предмет

²⁶ Обн. Държавен вестник бр. 26 от 29 март 2011 г.

²⁷ http://www.crc.bg/files/_bg/reshenie_345_31032011.pdf

на конкурса, териториалния обхват на задължението, критериите за избор на предприятие/предприятия при възлагане на универсалната услуга или на част от нея и на срока на задължението за предоставяне на универсалната услуга. С Решение № 340 от 31 март 2011 г. КРС откри процедура по обществени консултации по консултативния документ за избора на предприятие/я за възлагане задължението за предоставяне на универсалната услуга. Междувременно МТИТС разработи и внесе в Министерския съвет предложение за изменение на ЗЕС, въвеждащо промените в регулаторна рамка на Общността 2002 г., в това число и на съществените изменения на директивата за универсалната услуга²⁸. Новите разпоредби в ЗИД на ЗЕС пораждаат необходимост от изменение на действащата подзаконова уредба в областта на универсалната услуга, като процедурата по избор на предприятие на което да бъде възложено задължението за предоставяне на универсалната услуга следва да бъде съобразена с новите изисквания на нормативната уредба.

6.2. Предоставяне на универсалната услуга на територията на цялата страна

През 2011 г. предприятието, задължено да предоставя универсалната услуга, е БТК. Възложените на предприятието задължения се отнасят до предоставяне с определено качество, на достъпни цени и на територията на цялата страна, услугите от обхвата²⁹ на универсалната услуга.

В изпълнение на задължението за предоставяне на универсалната услуга на територията на цялата страна, към 31.12.2011 г., БТК осигурява 81% покритие по брой на териториални единици. Посоченото покритие обхваща населени места³⁰ и селищни образувания³¹ (курортни комплекси и други), които не фигурират в Единния класификатор на административно-териториалните и териториалните единици.

През 2011 г. телефонната плътност по домакинства³² е 44,16%, като бележи спад с 6,32% спрямо предходната година, дължащ се на намаляващия брой домашни абонати, които през 2011 г. намаляват с 10,01% спрямо 2010 г., както и на нарасналия брой домакинства³³, който е с 83 702 бр. повече спрямо преброяването от 2001 г.

²⁸ Директива 2002/22/ео на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 година относно универсалната услуга и правата на потребителите във връзка с електронните съобщителни мрежи и услуги (Директива за универсалната услуга)

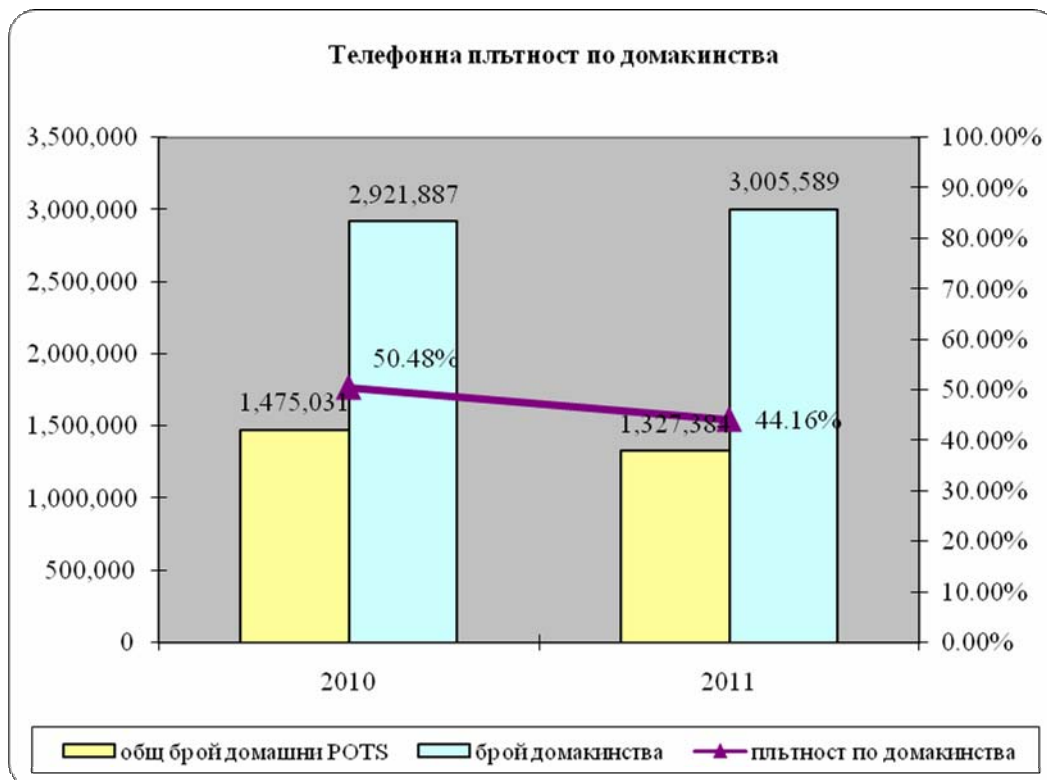
²⁹ Обхватът на универсалната услуга е регламентиран в чл. 182, ал. 2 от ЗЕС

³⁰ По данни на НСИ към 09.04.2012 г. броят на населените места в България е 5 302

³¹ По данни на НСИ към 09.04.2012 г. броят на селищни образувания в България е 130

³² Показателят „плътност по домакинства“ се измерва, като общият брой домашни постове се раздели на домакинствата в страната.

³³ Броят на домакинствата е според последните официално публикувани данни на Националния статистически институт към 2011 г.

Източник: Данни, подадени в КРС

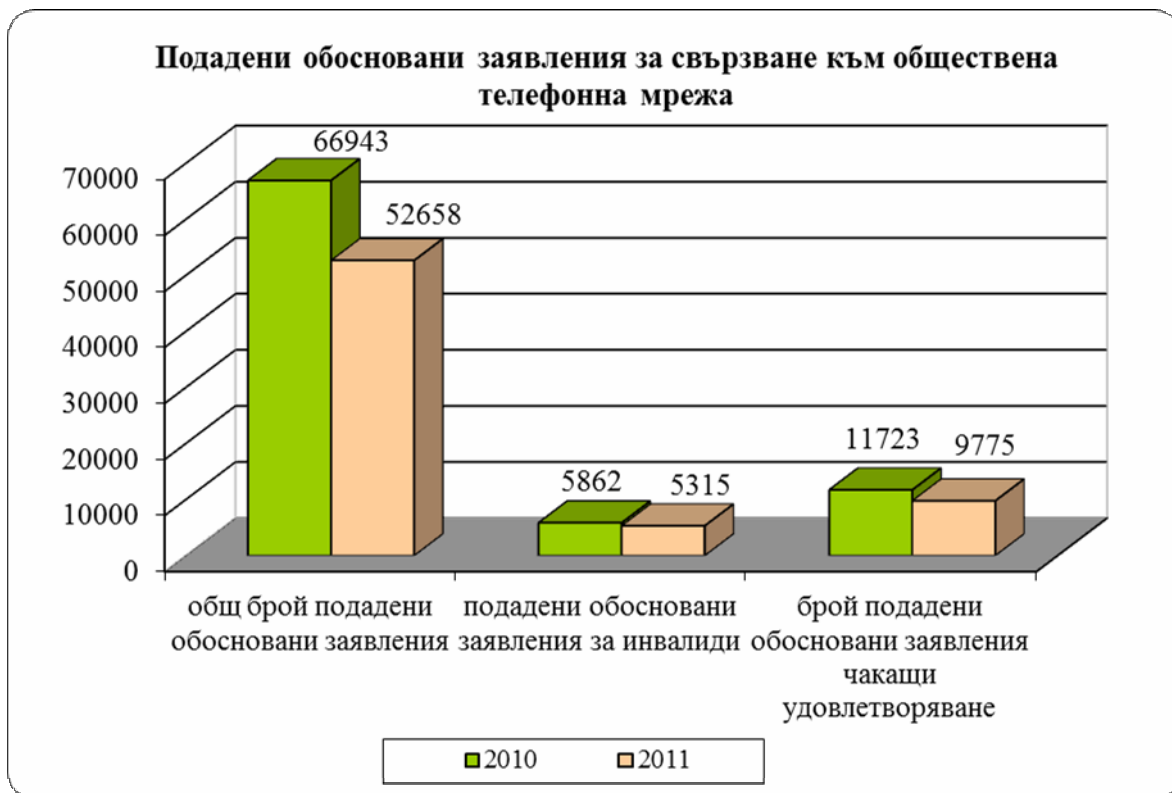
Фиг. 48

6.3. Свързване в определено местоположение към обществената телефонна мрежа и достъп до обществени телефонни услуги

Както е посочено на долната графика, към 31.12.2011 г. количеството на подадените обосновани заявления³⁴ за свързване към обществената фиксирана телефонна мрежа на БТК намалява значително (с 14 285) спрямо същия период на 2010 г. и възлиза общо на 52 658³⁵. През 2011 г. се наблюдава спад на заявленията от 9,33%, подадени от хора с увреждания.

³⁴ БТК третира всички заявления, подадени от домашни абонати, като заявления, отнасящи се до постоянния адрес на крайния потребител, в рамките на строителните граници на населеното място.

³⁵ За целите на сравнението с предходния период в броя на подадените заявления е включен и броят на оттеглените през 2011г. 12 261 заявления.

Източник: Данни подадени в КРС

Фиг. 49

През 2011 г. са удовлетворени 58,15% от подадените обосновани заявления, а 18,56% чакат удовлетворение. Броят на отказите от подадени заявления за свързване, направени поради технологичното време, необходимо за осъществяване на свързване, възлиза на 10 240, а отказите по други причини са 2 021. В качеството си на единствен доставчик на универсалната услуга БТК осигурява достъп до обществени телефонни услуги на 1 327 384 потребители.

През 2011 г. БТК предоставя комутируем достъп до интернет на 1 350 абонати, като трафикът от повикванията към номерата за достъп 134xx достига 0,10% от общия обем повиквания към национални номера.

При предоставяне на обществените телефонни услуги БТК изпълнява задължението си да осигурява безплатни повиквания към спешни номера. Тъй като те се ползват от крайните потребители само при необходимост, то обемът им, измерен в минути, е незначителен и възлиза на 0,22% от общия обем повиквания към национални номера.

6.4. Обществени телефонни апарати с определено качество, които осигуряват провеждане на безплатни повиквания към спешни номера

Задълженията на БТК за осигуряване на обществени телефонни апарати, регламентирани в Наредба № 6, предвиждат достигане на критерии за достатъчен брой на обществени телефонни апарати.

В Таблица 9 са представени данните за изпълнение на задължението за осигуряване на достатъчен брой³⁶ обществени телефони през 2011 г.:

³⁶ Съгласно чл. 5 ал. 2 от Наредба № 6 за достатъчен брой обществени телефонни апарати се счита наличието на поне 1 обществен телефон на 500 жители в кметства с над 500 жители и поне 1 обществен телефон на 1500 жители в кметства с над 1500 жители.

Таблица 9

	Брой кметства	Брой инсталирани от обществени телефонни апарати БТК	Достъпчен брой обществени телефонни апарати	Изпълнение на критериите за достъпчен брой обществени телефонни апарати
под 500 жители	1 276	735	не е приложимо	+ 735
от 500 до 1500 жители	1 066	1 205	1 369	- 164
над 1500 жители	512	9 308	3 838	+ 5 470
Общо:		11 248	5 207	+ 6 041

Източник: Данни подадени в КРС

Като цяло, броят на обществените телефонни апарати, собственост на БТК през 2011 г., намалява незначително спрямо предходната година с близо 1,29% (от 11 395 бр. през 2010 г. на 11 248 бр. през 2011 г.). Критерият за достъпчен брой обществени телефонни апарати в кметства с от 500 до 1500 жители не е изпълнен, докато за останалите категории кметства инсталираните обществени телефонни апарати значително надвишават минималния необходим брой, регламентиран с Наредба № 6.

Обществените телефонни апарати, собственост на БТК, в чиито качествени характеристики са включени улеснения за потребители с увреден слух и за потребители, лишени от зрение или с увредено зрение, към 31.12.2011 г. достигат 67,18% от общия брой обществени телефонни апарати в страната. Част от тях са снабдени с текстова или друг вид връзка за хора с увреден слух или говор и са достъпни за потребители в инвалидни колички, като са монтирани на подходящи места.

Към края на 2011 г. БТК отчита 72,33% изправни обществени телефонни апарати, което е с 4,51% по-малко, спрямо предходната година.

Безплатни повиквания към националните спешни номера и към единния европейски номер за спешни повиквания „112“ могат да бъдат осъществени от всички обществени телефонни апарати, собственост на БТК.

6.5. Телефонен указател, справочни услуги

В съответствие с действащата нормативна уредба, през 2011 г. БТК внесе предложение за тираж за издаване на печатен телефонен указател, придружено с план за издаване на телефонния указател, както и анализ на приходите от разпространение му и разходи, необходимите за неговото издаване. С Решение № 812/18.08.2011 г. предложението на предприятието беше одобрено от КРС, в резултат на което беше издаден общ телефонен указател, включващ номерата на абонатите на всички предприятия, изразили изрично съгласие данните им да бъдат включени в указателя.

Актуализираната електронната форма на телефонния указател е достъпна на официалната страница на БТК³⁷.

При спазване на задължението да предоставя информация за номерата, включени в общия телефонен указател през годината БТК, чрез номер 11 800, осигури на крайните потребители в денонощна телефонна справочна услуга.

6.6. Достъпност на цените на универсалната услуга

Изпълнявайки задълженията за достъпност³⁸ на цената на универсалната услуга, през 2011 г. БТК определя като достъпни цените за:

- свързване³⁹ в определено местоположение към обществената телефонна мрежа;
- поддръжка на достъп до обществени телефонни услуги (месечен абонамент/стандартен

³⁷ <http://www.vivacom.bg/online/cgi-bin/wpd.cgi?temp=home.html&ls=0>;

³⁸ Регламентирани в Методиката за определяне на цените и ценовите пакети на универсалната услуга, приета с Постановление № 254 от 23.10.2008 г. на Министерски съвет, обн. ДВ, бр. 94 от 31.10.2008 г.

³⁹ Цената за свързване е 24 лв., с включен ДДС, и се отнася до свързване въз основа на обосновано заявление, подадено от краен потребител, както и цената за свързване в определено местоположение от 12 лв., с включен ДДС, при условията на планове за „Инвалиди 160“ и „Инвалиди 300“

план)⁴⁰;

- ценовите пакети от обхвата на универсалната услуга.

През 2011 г. БТК продължи предлагането на ценовите пакети, предназначени за потребители: с ниски доходи („Органичен” план, според наименованието, обявено от БТК); с увреждания, с над 90% намалена работоспособност или намалена възможност за социална адаптация (план „Инвалиди 160” и план „Инвалиди 300”, според наименованието, обявено от БТК); с увреждания, с над 50% намалена работоспособност или намалена възможност за социална адаптация (план „Инвалиди 300”, според наименованието, обявено от БТК); настанени в социални и здравни заведения (план „Социални и здравни заведения”, според наименованието, обявено от БТК), предлагани и през 2010 г. Условието и цените, при които се предлагат ценовите пакети от обхвата на универсалната услуга са без изменение за 2011 г.

В долната графика е представен измененият брой потребители на ценови пакети от обхвата на универсалната услуга през 2011 г. спрямо 2010 г. От графиката е видно, че количеството на потребителите на ценовите пакети за хора с увреждания и специални социални нужди са намалели съответно с 1% и 5% , докато за втора поредна година се наблюдава нарастване при ценовия пакет за хора с ниски доходи спрямо 2010 г.

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 50

6.7. Качество при предоставяне на универсална услуга

Изменението на параметрите за качество на обслужване при предоставяне на универсалната услуга през 2011 г. спрямо 2010 г., е представено в таблица 10.

⁴⁰ С Решение № 992/13.08.2009 г. КРС одобри внесеното от БТК предложение за нов ценови план за домашни абонати на фиксираната гласова телефонна услуга, в който не се включва потребление (определен обем минути за разговори или пренос на данни).

Таблица 10

Параметри за качество при предоставяне на универсалната услуга			
<i>I. На телефонните услуги, предоставяни в определено местоположение</i>			
Показатели	Мерна единица	2010 г.	2011 г.
1. Време за първоначално предоставяне на услугата	в дни	8	8
2. Брой повреди на абонатна линия			
<i>2.1. за цифрови абонатни линии</i>	в %	1,405	1,4
<i>2.2. за аналогови абонатни линии</i>	в %	3,58	0
3. Време за отстраняване на повреди – средна стойност	в часове	1,71	1,71
4.Процент на неуспешни повиквания	в %	0,10	0,10
5.Време за установяване на връзка	в секунди	0,48	1,1
6.Време за установяване на връзка (отговаряне) при повиквания за услуги чрез оператор – средно време за отговор	в секунди	13	14
7.Време за установяване на връзка (отговаряне) при повиквания към телефонни справочни услуги	в секунди	13	14
8.Процент на жалбите относно коректността на сметките	в %	26	26
9. Фактор за оценка на преноса на глас (R фактор)			
<i>9.1. за жична технология за достъп</i>		75	75
<i>9.2. за безжична технология за достъп</i>		70	70
10. Еднопосочно закъснение	милисекунди	не по-голям от 150	не по-голям от 150
<i>II. На обществените телефонни апарати</i>			
1.Време за отстраняване на повреди – средна стойност	в часове	09:52:37	09:24:00
2.Процент на неуспешни повиквания	в %	0	0,1
3.Време за установяване на връзка	в секунди	<0.5	<0.5
4.Време за установяване на връзка (отговаряне) при повиквания за услуги чрез оператор – средно време за отговор	в секунди	39	13
5.Време за установяване на връзка (отговаряне) при повиквания към телефонни справочни услуги	в секунди	8.5	13
6.Процент на изправните обществени телефонни апарати	в %	76,84	72,33

Източник: Данни, подадени в КРС

Данните сочат, че спрямо 2010 г. БТК отчита по-високо качество на универсалната услуга по следните параметри:

- броят повреди на аналогови абонатни линии е намалял със 100%;
- времето за отстраняване на повреди на обществени телефонни апарати е намалено с 5%;
- времето за установяване на връзка (отговаряне) при повиквания за услуги чрез оператор е намалено с 67%;

6.8. Жалби и удовлетворяване на жалбите

Съгласно Общите условия за взаимоотношенията между БТК и крайните потребители, предприятието осигурява възможности на потребителите да наблюдават и контролират самостоятелно разходите си чрез:

- предоставяне на безплатни детайлизирани сметки⁴¹;
- безплатно избирателно ограничаване на изходящите повиквания;
- разсрочено плащане при свързване към обществени телефонни мрежи.

По данни на БТК към 31.12.2011 г., вече няма постове на домашни абонати, обслужвани от централи без възможности за таксуване по време на разговора. Във връзка с промяната на йерархичната структура на БТК с нов тип и преминаването от аналогови към цифрови централи, се премахва техническата невъзможност потребителите да получават детайлизирана сметка за броя, вида и продължителността на разговорите им.

През 2011 г. количеството на постъпилите в дружеството жалби, във връзка с предоставяне на универсална услуга, е 21 643, което е със 7% по - малко в сравнение с 2010 г. и представлява 16,31 жалби на 1 000 домашни абонати. Ръстът от 3,85% на жалбите на 1 000 домашни потребители спрямо предходната година се дължи на намаляващия брой домашни абонати, които през 2011 г. са с 10,01% по-малко спрямо 2010 г.

Предмет на жалбите най-често са спорове за техническа неизправност, коректността на сметките, доставка на фактури, нарушение на договорни клаузи. Причините са изобразени в долната графика:

Източник: Данни, подадени в КРС

Фиг. 51

Процентът на жалбите за техническа неизправност спрямо общия брой е 26%, което е с 3% намаление в сравнение с 2010 г. Процентът на жалбите за прекратяване на договор спрямо общия брой жалби е 17% и бележи увеличение от 2% в сравнение със същия показател за 2010 г.

БТК е отговорила на 75% от постъпилите оплаквания в нормативно определения срок от 30 дни, което е с 8% повече спрямо 2010 г., като процентът на удовлетворените жалби е 36%.

⁴¹ Съдържанието на детайлизираната сметка е регламентирано в чл. 260, ал.3 от ЗЕС

6.9. Компенсиране на нетни разходи от предоставяне на универсална услуга

6.9.1. Заявление за компенсиране на несправедливата тежест от предоставяне на универсалната услуга

Въз основа на подаденото от БТК през месец юни 2011 г. заявление за компенсиране на нетните разходи от предоставяне на универсалната услуга през 2010 г., КРС извърши проверка на представените документи и на изчислените нетни разходи. Предприятието предостави изисканите от КРС допълнителни документи и разяснения във връзка с оценката на нетните разходи, като допълнителната информация⁴² за 2009 г. беше предоставена през октомври 2011 г.

В съответствие със законното изискване за възлагане одит на счетоводните сметки и/или друга информация, които служат за основа за изчисляване на нетните разходи по задълженията за универсална услуга, с Решение № 957 от 06.10.2011 г., КРС откри обществена поръчка с предмет „Проверка на системата за определяне на разходите на „БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ” АД и оценка на нетните разходи от предоставяне на универсалната услуга през 2009 и 2010 финансови години”.

Непосредствено преди отваряне на ценовите оферти, в следствие на измененията в ЗЕС с Решение № 27/11.01.2012 г., КРС прекрати откритата процедура.

6.9.2. Фонд за компенсиране на универсалната услуга

Съгласно разпоредбите на чл. 203, ал. 2 от ЗЕС, ежегодно до 31 май Управителния съвет на фонда изготвя доклад за предходната година, който включва:

1. размера на нетните разходи от предоставяне на универсалната услуга;
2. оценка за нематериалните преимущества на предприятията от предоставяне на универсална услуга;
3. размера на вноските на предприятията във фонда;
4. размера на изразходваните средства.

Докладът по ал. 2 се публикува на страницата на КРС в интернет.

Предвид прекратената процедура, имаща за цел проверка на счетоводните сметки и/или друга информация, които служат за основа за изчисляване на нетните разходи по задълженията за универсална услуга, КРС не е изготвяла становища относно наличието на несправедлива тежест, респективно Управителният съвет на фонда за компенсиране на универсалната услуга не се е произнасял по т. 1 – т. 4 по-горе.

6.10. Перспективи за развитието на универсалната услуга

Като цяло, поради стабилната държавна политика, се очаква предоставянето на универсалната услуга в България да запази своето въздействие в социално-икономически аспект, а дейностите, свързани с компенсиране на несправедливата тежест от предоставяне на универсалната услуга и с избора на доставчик/доставчици на универсалната услуга, да продължат и през 2012 г.

⁴² Писмо на БТК, вх. № 04-04-302/04.10.2011 г.